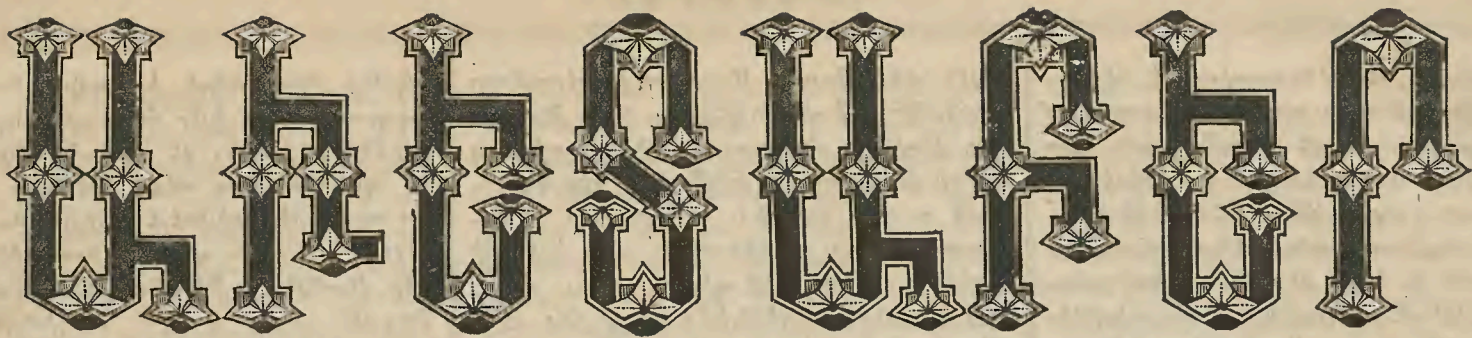

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 32.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 16, 1889.

Ն. 7.

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՅԷ

	Մահեթ
Ինայեթին Ալլահը	49
Տիւրքէնմէմիշ Վէ Տիւրքէնմէշ	49
Պէշարեթին Սամի'ուշ	50
Հիճրէթին Թահսիտի	51
Գարննալար Իլէ Գէլէպէլէր	51
Չօնուգլարը Մէշագգաթա Ալլաւըմադ	52
Մուհարրէրթ	52
Շու'ուշաթ Ը Սիյասիյէ	53
Ագճէլէրին Ֆիյ'աթը	56

ԱԻԵՏԱՐԵՐ. Հեր անաթա Ճուսմա երբեք կիւնիւն ցնշր օլունուր:

Մեմալիքի շահանգ վե տիյար ք եմեկայիյե իջիւն սեմեկիյի պեր վեմի ի փեշիմ 11/2, վե ալքը ալքը 3/4 Մեմիտիյե, վե պիւր ցիւս-լեմի 30 փարա տըր: Փօսրա իւնրեթի քա-րաքըմըգա 'ա'իտ տիր:

Ղագեթայա տերմ իջիւն քանիքաք իս-քանայօլտա Ամերիգան իսանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիւն, ապօնե եագըլմագ, վե փօս-տայա 'ա'իտ մեկտալտ իջիւն մեքքուպ վե ագգե Պատ. Տօգ. Ի. Ֆ. փեթիպօնա կեօնտե-րիլմի տիր:

Ամերիգան Միսիսիպի Շիքեթի թարաֆընտան, ՍԱՀՊԻ ԻՍԹԵՑԱԶ, Ճ. Բ. ԿԻՐԻՆ, ՄԻՆԷԼԻՏ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ:

ԻՆԱՅԷԹԻՆ ԱԼԼԱԶԸ

«Զիրա Բապպըն նեղտինտէ 'ինայեթ վար» Մեդ. 130. 7:

Ինայեթ պիղէ կեօթէրիլմի իսե տէ, մէնպա'ը Ալլահտա տըր: Պու Բէնտի քեմալիյեթինին 'անասըրընտան պիւրի օլուպ, անըն իճրասընտան մահըլլի-յեթ հիսս էտէր: Բապպըն նեղտինտէ միւքեմմէլ 'ինայեթ մէվնուտ տըր: Ալ-լահ հիւ պիւր վագթ չիմալքինտէն զի-յատէ րահիմ օլմամըլ վէ հէմ տէ օլ-մայաճագ տըր: Բապպըն նեղտինտէ լե-թաֆէթլէ գարըլըդ 'ինայեթ վար: Օրիգգաթ իլէ մէմու օլուպ, պիղիմ ի-չիւն պաղըր թուլուլըր: Անըն մէրհա-մէթ ի լաթիֆէսի տա'իմա պիղիմ իւ-ղէրիմիղտէ տիր: Բապպըն նեղտինտէ միւթէնէվլի' 'ինայեթ վար: Անըն 'ի-նայեթի հէր հալ ու քէյֆիյեթէ ու-յար: Պու 'ինայեթ կիւնահքեարլարը գապուլ, զէմմ էտիճիլէրի լուլթը իլա-հիտէ իպգա, վէ միւ'միւլէրի հըֆը է-տէր: Պու 'ինայեթ կիւնահ'աֆվ էտիպ, ինճիլին ճիւմէ իմթիյաղաթընը կէօ-նէնմէյէ եօլ աչարագ տու'աքեար ճանը

մէ'մուլինտէն զիյատէ միւպարէք գըլար: «Բապպըն նեղտինտէ 'ինայեթ վար» Բապպ անը իղհար էթմէքտէն խօշա-նըպ, անը իղհար էթմէյէ հաղըր, վէ անը թէրֆի' ու թէգիլին էթմէյէ տալի գա-րար գըլմըլ տըր: Բապպըն նեղտինտէ 'ինայեթ վար: Պու հաղիգաթ փերի-չանէրի Բէնտինէ թէգարիլպ էթմէյէ թէշիլիգ էթմէսիլյէ պէրապէր, գօր-գաղարա քէնտիլէրի միւպարէքլէմէսի-նէ Ալլահը իլղամ էթմէք մէրամըլա հիւ պիւր շէյ կէթիլմէմէլէրինի իլթար էյլէր: Պու զէմմամլարը Ալլահա տէօն-մէյէ տա'վէթ էտիպ, մագուէտի տալի միւլքիլաթ վէ սըգէթ ալթընտա իղ-վայա միւպլէլա իրիթիյանլարը մէս-րուր գըլմագ տըր: 'Ինայեթին Ալլահա միւշապիւհ, լաեուհսա վէ էպէտի օլաը-ղընը զիքը էյլէ: 'Ինայեթ Ալլահըն թախ-թը էթրաֆընտա օլուպ, հէր գանղը պիւր կիւնահքեար անը իսթիհսալ էտէ պիլիլ: Էյ պու պէնտի օգույան տօս-թում, էյէր իսթէր իսէն, սէնին իչիւն 'ինայեթ հաղըր տըր:

ՏԻԻԲԷՆՄԷՄԻՇ ՎԷ ՏԻԻԲԷՆՄԷՂ

Աթիտէքի քէլամլար Ֆիւ'ադ գաղէթասընըն Նոյեմբեր այը նուսիսիսիտէ միւնտէրիճ պիւր պէնտտէն միւթէլարաճ օլուպ, Տին ի Մէ-սիհի հագըրտա օլան չիմալքի իւմիտ պու սէօղլէրին ճէտտէթ պալս թուհընը թէպիլյէ էտէր զանն էտէրիլ:

Ինսանտա պիւր Ալլահըն էֆքեարը սէվգ ի թապիլի վէ հիսսիյաթը պաթընիլյէ նէվլին-տէն տիր: Պու էֆքեար ատէմտէքի էսասի վէ մուղթաղի իմանլարըն սընըֆընա մէն-սուպ տըր: Ատէմ թապլէն տինէ միւլթագ պիւր մալիլուդ օլուպ, սէմտէ էթմէլի տիր: Պիւր Ալլահըն էֆքեարը անըն պիւթիւն մալուճա-թընըն էսասընը թէշիլ էտիպ, անտէ զըմնէն պէյան օլունմըլ տըր: Հագիգաթէն ատէմ Ալ-լահը խաթըրնա կէթիլմէքսիլիլ տիւլիւնէմէղ տէյիլ իտտի'ա էթմէք միւպալաղա օլմայաճագ տըր: Էյէր ինսան թապիլաթը չիմալքի պու-լունտըրը հալտէն տիշարը չըգմաղ իսէ, ա-տէմլէրին 'ուսուլմէն վէ տա'իմի սուրէթտէ տէհիլիլքտէ (Ալլահըլըդ) գալմալարը մու-հալ տըր տէնիլէ պիլիլ: Մուղայիլ թէ'էսիլ-լէրին տինսիլիլյին նէվլէթ ու 'իւֆիւնէթի եէրինի թուլթաղընա էմին իղ: Ինսան ֆիքըրի վէ գալպի ուղուն միւտտէթ Ալլահ-սըղ վէ իւմիտսիլ գալմաղըրը րէտտ էտէ-

ճէք տիր: Պունտոն մա'տա էսքի էֆքեարը մէգնէպիլյէն 'ալէլ 'ուսուլմ սարսըլտըրը գա-պուլ օլունսա պիլէ, Տին ի Մէսիհիին հիւ պիւր վագթ չիմալքի գատար էմին, 'ամէլի վէ հիւսուլի պիւր մէվլի' թուլթաղը, հէմ տալի տիւնեանըն ֆիւթուհաթընտա հիւ պիւր վագթ պէօյլէ իրի ատըմլար ալթընտըրը իս-պաթ օլունա պիլիլ: Տին ի Մէսիհիին շէ-ճա'աթլու մուհարէպէսի վէ միւճա'նէտէ ի խայրիլյէնին հէր չիւպէսիտէքի սապիլ թէ-գատտիւմի պաշա պիւր շէյ օլմայըպ, անճագ տիւլմէն թարաֆընտա մալիլմ գա'աֆըն վէ մէ'մուլ օլունտն հէլաքըն 'ալմէթլէրի տիր: Ինթիմալէն 'իւմ ու մա'րիֆէթ վէ ինթիգա-տաթ Ը թարիլիլտէ օլան թէգատտիւմ սէ-մէրէսի պիլիլմ 'Բիթապը Մուղատտէսի թէֆ-սիլ էթմէք պապընտա էսքի ուսուլմըրը թա'տիլ, պէրահին ի Տին ի Մէսիհի չիւպէ-սինտէ պա'զը թէպտիլաթ վէ պա'զը 'իւմ ի իւհի թա'լիմաթլարընըն թէքրար թէֆթիլ օլունմըլ պիւր շէլլինի թալէպ էտէճէք իսէ տէ, 'Բիթապը Մուղատտէստէ իղհար օլու-նան տինին ատէմլէրին ֆիքըր ու գալթիլէրի իւղէրինտէ օլան մագարըրը գա'իմի էսասէն սարսըլմըլ տէյիլ տիւլիւնմէք անըն հէվէսքեար տիւլմէնլէրինին իսիւեասը, ետիստ գօրգագ տօթլարընըն թէսալվուրաթը տըր տէնիլէ պիլիլ:

'Իլմին տալի պու մէս'էլէտէ իլէրի կիտէ-մէյէճէյի 'ալի տէրէճէտէ մուհագգագ օլուպ, ֆագիլլէրին աշվալը միւլքիլէսիլին էքսիլտիպ հէր սընըֆ ատէմլէրին սա'ատէթ վէ րէֆա-հիլյէթ ի ճիսմանիլյէնին մէտար օլաճաղը գա-վիլէն մէ'մուլ պուլունմըլ տըր: 'Իլմին ճի-հանըն մու'ամմասընըն աշա հալլ էտէմէյէճէյի կիպի, պէն ի պէշէրին գատէրի հագըրտա սալքի մէ'յուս օլանլարըն իտտի'ալարընա կէօ-րէ, իսթիլալմէթ ի տինիլյէտէ քիւլլիլյէն զայպ օլմուշ օլան հիւսն վէ իւմիտի, սըրըր վէ սիւ-րուրը թապիլաթ իլէ ատէմէ աշա ի'ատէ էտէմէյէճէյի տալի 'ալի տէրէճէտէ պէտի-հի տիր: Մագաթ կէլմէսինէ 'իլմին տալի եարտըմ էթտիլի մէս'ուտ վագթտա 'իւմ պէն ի պէշէրի տահա զիյատէ թէրֆի' ու թահիլք էթմէք պապընտա տինին էն գուլվէթլի մու- 'ալիլին օլաճագ: Տինին լաղլ ու ֆէսիլ օլ-մայաճագը, վէ պէն ի պէշէրի իտարէ վէ թան-ղիմ էտէն պէօյիլք գուլվէթլէրին արասըն-տա քէնտի թիւճանիլյէթինի տալա զայպ էթ-մէյէճէյի հագըրտա օլան գանըլմըրը գաթէն իրա'է էթտիլմ: Տինին միւթաթագպէլտէ էօնէ չըգաճագ օլան եէնի թէհիլքէ վէ ինթիյաճ-լարա մուղալմէթ էթմէյէ լաղըմ օլան եէնի գուլվէթ ու գապիլիլյէթլէր մէյտանա կէթի-րէճէյինի մէ'մուլ էտէ պիլիլիլ: Տին ի Մէ-սիհի հէմ սէրպէսթիլյէթ վէ հէմ մուհաֆա-

զաքեարանը, հէմ թէգատտիւմ վէ հէմ ի-
թիբազ թորաֆտարը տըր: Օ թէգատտիւմ
իչիւն պիր մէհմուդ, վէ դապթ իչիւն պիր
զիւմամ (կէմ) օլտըղը կիպի, ճահիլէրէ տէ
պիր զըլաղուդ տըր: Տին ի Մէսիհինին տիւ-
քէնմէսի շէօյլէ տուրսուն, քէնտինտէ տա'իմի
սէպալէթին վէ հալա քեամիլէն սընանըմա-
մը զուվլէթ մէնպա'լարընըն մէվճուտիլէթի-
նէ իզնա' օլմուշ տըր: Օ պիղէ նա մահուտ
իսլահաթ վէ թէգատտիւմ վա'տ էթտիլի սը-
րատա քէնտինտէքի գուվլէթի հիսս էթմէք-
տէ տիր:

ՊԵՇԱԲԵԹԻՆ ՍԱՄԻՆԻՆԸ
[Միւ. Կլիֆ քարաֆընտաւն]
(Եւրոպ. Կիւսիսիւնի պէնտիս Կէմալ)

Ուլաղուճը իշիտիճի, հատտէն աշըրը միւ-
նէգգիտ իշիտիճի, վէ վա'իլին հէր տէտիլի-
նի քէօր քէօրիւնէ դապուլ էտէն իշիտիճի
զաթէն միւթալա'ա կիւզարըմը օլտադ, պու-
տէֆ'ա տախի դարապէթ վէ էյլէնմէ արաշ-
տըրան իշիտիճիտէն պահա էտէրիդ:

Վաղթըլլէ, էլ ան քեամֆէսի տէ պէր հայաթ
օլմայան տէօրթ քիւլիւք չօճուղըմը օլուպ,
մի'տէ դա'աֆընա միւթէլա օլտըղարընտա
անլէրէ վէրմէք 'ատէթինտէ օլտըղըմը պիր
նէվ' իլաճըմը վար իտի: Պու իլաճըն թաթ-
լը վէ խօշ պիր թաթը օլտըղընտան, իլաճ
չիշէսինի կէօրիւր կէօրմէք անլէրին տէօր-
տիւ տախի էթրաֆըմը թափալանը, իլաճ-
տան պիր միգտար թալէպ էթմէյէ պաշար-
լար իտի: իլաճըն չիֆա պախշ թէ'սիլինտէն
տօլայը փէքազ վաղիֆէ էտինիլէր իտի իսէ
տէ, թաթընտան խօշալանըղարընտան անը
ալըրլար իտի:

Չօք քիւմէլէրի պուճա պէնդէր պիր մու-
ճիպ քիւլիսէյէ ճէլպ էթմէքտէ տիր: Անլէր
վա'իլին էօնիւնտէ օթուրըպ միւմաիլէյին
միւզէյէյէ թա'պիլէր, էյլէնմէլի հիքեայէլէր
վէ եէնի եէնի ֆիքը ու միւթալա'ալար իլէ
քէնտի 'աղի մէզաղարընը խօշալանըմա-
սընը մէ'մուլ էտէրլէր: Անլէր խօշ պիր վա-
ղըթ կէչիլմէք արղուսընտա օլուպ, քէնտի
զէվզ ու թէլէզըլլէլէրինտէն տօլայը պիր
քիլթապ եալսօտ զաղէթայա օլտըղը դատար
չափուք սուրէթտէ վա'իլէ միւնէթտարըղ-
լարընը պէյան էտէրլէր: Չօճուղարըմը
'իլաճընը եութմալարընա սէպէպ օլան չօ-
ճուգա մուճիպ իլաճըն մի'տէլէրինէ կիրիպ
մէ'մուլ էյլէտիլմիդ չիֆա պախշ թէ'սիլի
հասըլ էթմէսինի մէն' էյլէմէտի: Ֆաղաթ
միւնպէրտէն իլան օլուճան հաղիգաթտան
միւրատ ճանա խայր էթմէք օլտըղընտան,
տօղրու եօլտա դապուլ օլուճալարընա պու-
նէթիճէ հասըլ օլմադ, Հիլ պիր ճէսէտ թա-
պիպի «Նէ կիպի պիր տուլղու իլէ պու ի-
լաճը իշիտիլիդէ տիգաթ էտինիլ» տէմէդ
իսէ տէ, ճանալըն Պէօյիւք Հէքիմի «Նէ
վէճիլէ (եա'նի նէ տուլղու իլէ) տինկէտիլի-
նիդէ տիգաթ էտինիլ» պուլուրը: Սատէճէ
էյլէնմէ խաթը իչիւն վա'ղ տինկէմէնին
մաղարաթը իւլ տիւրիլ տիր:

1. Պու վէճիլէ վա'ղ տինկէմէք Ալահըն
քէլամընա ըր'այէթսիլիք պէյան էտէր: Գի-
թապը Մուգատտէս նէ' տիր: Նէ' սէպէպ-
տէն պիղ անը սա'իր հէփ քիթապարտան
ֆէրըլի վէ անլէրէ ֆա'իգ 'ատտ էտէրիդ:
Խրիսթիանըդ 'ալէմինտէ պուլուճան պին-
լէրճէ միւնպէրլէրտէն իրատը քէլամ էտէն
զաթլար նէ' սէպէպտէն քէնտիլէրին էսասը
քէլամլարընը ալ պէ ալ վէ սէնէ պէ սէնէ
պու էսքի Գիթապտան ինթիսապ էտէրլէր:
Սէպէպի, անըն իչիւնտէ Ալահըն սէօյլէմէսի
վէ օ տա պիղէ խիթապէն սէօյլէմէսի տիր:

Կէչէն սէնէ միւսինն Ալմանիա Իմիէրաթօրը
Վիլնէլմին վէֆաթը իւզէրինէ, օղու Ֆրէտէ-
րիգ թաթա ճիւղու էյլէտիքտէ տէր հալ
քէնտի թէպա'աւընա խիթապէն պիր պէյան-
նամէ սատըր էյլէտի: Սէպէպ պիր Ալմա-
նիալը մէզքիւր պէյաննամէյի տիւզ էյլէմէսի
իւզէրինէ, «Պու եէնի պիր շէյ տիր, օթու-
րըպ տա անընէ էյլէնէլիմ» տէտի' մի: էյլէր
պէօյլէ տէտի իսէ, վաթանտաշլարը մէզքիւր
քիւմէնին հիւրմէթսիլիլինտէն տօլայը անա
տօղրու նէֆրէթ իլէ տօլմուշ օլտըղարընտա
'աճէպա չիւպէն վա'ր մը տըր:

Վա'իլ կալընը Գիթապը Մուգատտէստէ
միւնտէրիճ հաղիգաթլարը իլան ու իզա'ն էյ-
լէտիլի մէրթէպէտէ, միւմաիլէյի Պօղոսըն
Սէլանիլէլէրէ տէտիլի կիպի, (1 Սէլ. 2. 13)
անլէրի ինտան քէլամը կիպի տէլիլ, անճադ
Ալահըն քէլամը կիպի պէյան էտէ պիլիլ: Ի-
շիթտիլիմիդ սատէճէ Ալահ թարաֆընտան
կէչէն պիր խապէր տէլիլ, անճադ կիւնտիւն
հիւքմիւնտէն գաշըպ գուրթուլմադ իչիւն
եալընը թարիլի պէյան էտէն պիր խապէր
տիր: Միլատըն 1857 սէնէսինտէ Հինտիս-
թանըն Լուգնալ շէ'սիլինտէքի ինկիլդ 'ատա-
քիլ ի մուլթա'ֆըղաւընը ուֆադ պէօլիւլի
Հինտիսթան 'ատըլարը թարաֆընտան ալտը-
ճա մուհասէրէ օլուճտու: Մուհաֆըդ 'ատ-
քէրլէրին 'ատէտի կիւն պէ կիւն աղալմադ-
տա իտիլստէ, անլէր թէպիլմ օլմանըն քէն-
տիլէրին, գէվճէլէրինին վէ չօճուղարընըն էօ-
լիւմիւնէ սէպէպ օլաճաղընը պիլիլէր իտի:
Ճէն. Հալիօգ անլէրին իմտաթընա եէթիլ-
մէքտէ օլտըղընտան, ֆարդ էտէլիմ քի Ճէ-
նէրալըն պիր մուլթալիլ քէնտինին եաղըն
օլտըղընը, վէ պու գուրթուլու իչիւն նէ'
վէճիլէ եարտըմ էտէ պիլէճէքէրինի պէյան
էթմէք իւզրէ, տիւլմէն սաֆիլարը իչիւնտէն
կէչմէյէ մուլթաֆադ օլտու: Անլէր «Շիմտի
կիտիպ պու մուլթալիլ տինկէլէլիմ տէ էյլէ-
նէլիմ մի» տէրլէր իտի: Լաքին պիղ քի Գի-
թապը Մուգատտէս ինանըրը, թէվալէ էթ-
մէմիլ քիւմէնին էօնիւնտէ տահա պէօյիւք
պիր մուլթալար մէվճուտ օլտըղընը պիլ-
տիլմիդ հալտէ, խէլապ հիքեայէսի վէ խէլապ
պուլանլարըն հէր կիւն թէզալիւտ էտէն խա-
ղիւնտինին նէ վէճիլէ եղըլմաճը վաճֆ ու
թա'րիֆիլլէ, պիր մասալ հիքեայէսիլլէ էյլէն-
տիլմիլ միսիլիլ էյլէնէլիմ մի: Ինկիլդ քի-
լիսէսինտէ իպաթէթէ պաշարընը գէման օ-
լուճան շու սէօլլէր, եա'նի «Բապպ մու-
գատտէս հէքէլինտէ տիր, էյ պիլթիւն գէ-
մին, անըն հուղուրընտա սիւքիլթ իւզրէ
տուր» քէլամլարը գատար պաշա հիլ պիր
շէյ Ալահըն պէթիլինէ եաղընան հիսսիլաթը
պէյան էտէմէլէր:

2. Տինկէլէնլէրին պու հալ ու թալլարը
վա'իլլէրէ պիր իզլա տըր: Անլէր տինկէ-
լէնլէրի խօշալանըմադ իսթէտիլլէրինտէն,
քիլիսէլէրինէ չօք քիւմէլէր կէլիպ քէլամլա-
րընը քէմալը տիգաթլէ տինկէտիլլէրինտէ
մահղուղ օլուրլար: Երեմիանըն գէմանընտա
սա'իր հէփ փէլլամպէրլէր Նաբուգոդոնոս-
րըն մաղուպ օլուպ, Պապէլ պօյուճալընը-
նըն գըրըլաճաղընը խապէր վէրտիլէր, զիրա
Եհոնտիլլէրին իշիթմէք իսթէտիլլէրի շէյ օ
օլտըղընը պիլիլլէր իտի: Օ գէմանըն նիտա-
սը «Պիղէ խօշ շէյլէր թէպիլիլ էյլէն»տէն իպա-
րէթ օլտըղը կիպի, չիմտիլլէրէմանըն նիտասը
տախի «Պիղէ էյլէնմէլի շէյլէր վա'ղ էյլէն»տէն
'իպարէթ տիր: «Եէնի պիր շէյ սէօյլէմէքտէն
վէ տինկէլէնլէրէն պաշա շէյ վաղըթ սարֆ
էթմէյէն» Աթիւլալընըն ալիսիլ ու մէշիլ-
պի չիմտի 'ումուլմի պիր թապիլաթ օլմը
տըր: Էն զիյատէ օղուճընան էսէրլէր էյլէն-

տիրմէք մաղսէտիլլէ եաղըլմը մասալ քի-
թապարը տըր: էյլէր ճէմա'աթ ֆարղլարընը
էօյրէնմէք իւզրէ, վէ «Ալահ ճանալարընը
նէ' պուլուրուլ» տէլիւ քէմալը կէրմիլլէ
սու'ալ էտէրէք քիլիսէյէ կէլիլլէր իսէ, վա'իլ
անլէրէ «Ալահըն պիլթիւն իրատէթիլին խա-
պէր վէրմէյէ» թէշիլիլ օլուճաճադ տըր:
Ֆաղաթ անլէր գատիմ թա'լիմաթա գու-
րու վէ հէր քէսէ մա'իւմ շէյ տիր տէլիւ
իթիլադ էտէրէք քիլիսէյէ կէլիլլէր իսէ,
վա'իլին անլէրի խօշուտ էթմէյէ չալընմա-
սընա պէօյիւք իզլա վար տըր: Պիղ պուճը
տէմէքլէ գուրու վէ թաթսըղ վա'ղարը իլ-
թիլաթ էթմէյօրըղ: Վա'իլ Ինճիլին հաղի-
գաթլարըն 'արդ էթմէք պապընտա եէնի վէ
ճալիպ ուսուլար իճատ էթմէք ուղըրնա մա-
լիք օլտըղը հէփ մէհարէթի գուլանմալը տըր:
Միւմաիլէյի չօք օղուճալը, Գիթաթըն էթտիլի
կիպի, 'ալէմի թապիլ'իտէն միսալլէր իթթի-
խաղը իչիւն տա'իմա կէօլլէրի աշըդ օլմալը,
վէ քէնտի վա'ղարընը հաղըրլամադ իչիւն
քէմալը սատաղաթլէ չալընմալը իսէ տէ,
պուլանըն ճիւլմէսինտէ անըն մաղսէտի հա-
ղիգաթը տահա միւ'էսսիլ էթմէքտէն 'իպա-
րէթ օլմալը տըր: Վա'իլին էօնէքլէրի վէ
հաղիգաթը 'արդ էթմէքտէ գուլանտըղը եէ-
նի ուսուլար մաղսէտ տէլիլ ֆաղաթ վաճը-
թա օլմալը տըր: Միւմաիլէյին տաթմէլլի
«Նէ էյլէնտիլլէն պիր վա'ղըն մուլթաֆադի-
լէթսիլլիք օլտըղընը հիսս էթմէսի լաղըմ'
տըր: Վա'իլ սարի պիր իլլէթտէն վէֆաթ
էտէն քիւմէլլէրին էրղէվանի վէ նէֆիս քէ-
թէնի լապիս օլմը օլանտան պաշա պիր
քիւմէտէն իլաճ ալմաղտան իմթիլա' էթտիլ-
լէրինի իշիտիպ տէ, տաթմէլլի էօլիւմէն
գուրթալմադ իչիւն մէզքիւր իպալարը կի-
լինէն հէքիմ կիպի օլմալը տըր: Իշիթ պու
վէճիլէ վա'իլին մաղսէտի տաթմէլլի գուր-
թարըպ անլէրի մուգատտէս 'էօմը կէչիլմէյէ
թէշիլիլ էթմէք օլտըղընտան, միւմաիլէյի
քէնտի վա'ղարընը տաթմէլլի անլէրտէ միւն-
տէրիճ հաղիգաթը գապուլ էթմէյէ տահա
զիյատէ հաղըր էյլէմէք իւզրէ, միսալ վէ եէ-
նի պուրհանըն էրղէվանի վէ ա'լա քէթէնիլլէ
թէզիլին էտէր: Ֆաղաթ վա'իլին տաթմէլլի
էյլէնտիլմէքտէն պաշա մէրամը եօք իսէ,
անըն Ալահա օլան մէս'ուլլէթի տէնէլլի
օլաճադ տըր, վէ էյլէր սիլ քիլիսէյէ սատէճէ
էյլէնմէք մէրամըլլէ կիտիլլէր իսէնիլ, անը
պու կիւնանը իրթիքեապ էթմէյէ թէշիլիլ
էտիլլէրընը:

3. Չաթէն պալատէ պէյան էյլէտիլլիլ
իւզրէ, էյլէր հաղիգաթ պիղէ խայրը օլաճադ
իսէ, անը տօղրու սուրէթտէ գապուլ էթմէք
կէրէք տիր: Վաղա'ա պա'զէն իսթիլիլա էթ-
մէք մաղսէտիլլէ կէլէնլէր տու'ա էթմէյէ
սուրուրլար տէնիլմիլ տիր: Այնի շէյ էյ-
լէնմէք մէրամըլլէ կէլէնլէր հաղըրնտա տա-
խի տէնիլ պիլիլ իսէ տէ, պու շէյ անլէր
քէլամը տինկէտիլլէրի էսնատէ հիսսիլաթ-
լարընըն թէպէտտիլլի սէպէպլինտէն տիր:
Անլէր էյլէնմէ արամադ հալինտէն տու'ա
էթմէք հալընա թէպէտտիլլի էյլէմէլի տիր-
լէր: Պու օլմաթըճա, հաղիգաթ չա-
փուճադ անլէրին ճանընա թէ'սիլ էթմէք:
Չօճուղընտա քիւլիւք գըղ գարնտաշըմ
փէք խաթա իտի, վէ վալիտէմիլ անա իւզէ-
րի շէքէրլէ գալիլ պիր հապ վէրլի իտի:
Վալիտէմիլ գըղ գարնտաշըմ խիթապէն, «Հա-
պը եութմըն մը» տէլիւ սու'ալ էթտիլլէ,
մէրգուճէ «Հիլլէթ, եալընըլ թօլուճընը աղ-
ըմտան տըլարը թիւքիւրտիւմ» տէլիւ
ճէվապ վէրտի: Մէրաղըն սամի' միսալարը,
պէլաղաթ ու ֆէսահաթը, վաղըն պուրհանը

եռուտար իսէ տէ, անկերին իշխնտէ սարըը
օլան հագիգաթ թօխումընը տըշարը թիւ-
քիւրիւր: Մէրգում վաղըն իւղէրինէ քէն-
տիսինին խարիճնտէ օլան միւքէլէֆ պիր
պինայա, եախօտ պիր մէնդարէյէ մանդու-
ղիյէթլէ թէմաշա էթտիյի կիպի, խօշա-
նարագ սէյր էտէ պիլէճէյի պիր շէյ նա-
ղարըյէ պագար: Ճանլարընըն իթ'ամ օլուն-
տըղը վաղըթ պու հալ ու հէյ'էթտէ պու-
լունտըղարը վաղըթ տէյիլ տիր: Ճէնտպը
Հագգ հայաթ էքմէյինի պա'ղէն հէքիմէրին
ղըտայը խասթայա վէրտիքլէրի թարգլէ տէ-
րի ալթընտան հօգնա էթմէքլէ պիղէ վէր-
մէզ: Աղըղարըմըղը էյիճէ աշմալըղը քի,
Ալլահ անկերի տօլտուրաըն: Պիղ, «Եւ' Ալ-
լահ, պէն կիւնահէքարա մաղֆէրէթ էյլէ,
եւ' Ալլահ, տահա մուգատտէս վէ միւֆիտ
պիր 'էօմր կէշիրմէք իշխն պանա եարտըմ
էյլէ» տէյիլ ֆէրեատ էթմէլիյի: Պիղ հա-
ղիգաթա սատէճէ թէմաշա օլունմագ իւղըն
քէնտիմիդտէն խարիճ օլան պիր շէյ նաղա-
րըյէ տէյիլ, ֆագաթ գալպէրիմիղէ գապուլ
օլունուպ սըրէթլէրիմիղէ կէօթէրէ պիլէ-
ճէյիմիղ պիր շէյ նաղարըյէ պագմամըղ լա-
ղըմ տըր:

Հիճրէթիւն ԹԱՀՏԻՏԻ

Աթիտէքլ պէնտտէ Ամէրիգատա եէնի վաղ'
օլունմագ գանուըն հիճրէթի մէն' էթմէ-
սինին տէրէճէսինէ տա'իր պէլքի Ալլահ'է
եանըմագտա իսէ տէ, հիճրէթին թահաթի
խոսուսընտա պիր գանուըն վաղ' օլունմա-
ղընը հէմ միւհիթէմէլ հէմ տէ արղուլէնճէք
պիր շէյ գանն էտէրիզ:

(Մէ'էլլէֆ է Ա.Ե.Կ.)

Մէպ'ուսան մէճիսինին մուհաճիւրին գօ-
միթէսի թարաֆընտան Գօնկէյէ թէքլիֆ օ-
լունան գանուըն լաիհասը իթիգատըմըճա
էվրօփատան Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգայա
հիճրէթի սօն սօնուընտա եա պիւս պիւթիւն
մէն' եա տա աղըր սուրէթտէ թահաթիտ էյ-
լէյէճէք օլան պիր թագըմ գանուընլարըն պի-
րինճիսի տիր: Մէղքիւր գանուըն լաիհասը
շու կէշէն օն պէշ սէնէ դարֆընտա պէօյիւ-
մէքտէ օլուպ, հալա պէօյիւյէճէք, վէ միւ-
րատլարընա էրմէտիքճէ հարաքէթտէն ա-
լա սուր օլմայաճագ օլան իքի այրը էֆ-
քեաթ աղընթըլարը մահսուլը տըր: Պիւ-
թիւն իթթիհատաքի միւթէպէր սընըֆլար
վէ 'ալէլ խոսուըն սէրմայէտարան, գապթ օ-
լունմաղ էճնէպի գուր'ալարըն արթմասը,
մէղքիւր գուր'ալարըն քէնտի շէնրէրինտէ
իճրա էթտիքլէրի նուֆուզ, վաղթըյէ նի-
ղամ ու ինթիղամ վէ թէրպիյէ մէրքէզի օ-
լան Պօսթօն կիպի պիր շէնրին պիր իրլան-
տալը շէնրինէ թէհապիլիւլիւ, Նիւ Եօրըն
մուսթէլիֆ միւնթէլիպլէրի թարաֆլարըն-
տան 'ալ էտ տէվամ էտիլէն սէֆիհանէ իսրաֆ,
Շիգակօնըն էճնէպի իշճիլէրի արաքընտա իխ-
թիլալճույանէ էֆքեարարըն գուհուըր, վէ
իրլանտալարըն հիւքիւմէթ ի 'ուսուլիյէնին
միւնստէպաթը էճնէպիյէսի իւղէրինէ իճրա
էյլէտիքլէրի ֆէնա նուֆուզ ու թէ'սիր սէ-
պէպլէրինտէն նաշի ֆէնա սուրէթտէ գօրգ-
մագտա տըրլար: Մէ'մուրիյէթ թալիպլէրի,
արալարընտա եէրէշմիշ օլուպ տա քէնտի-
լէրէ պէնդէմէյն պիր գապիլէնին գուր'ալա-
րընը զայպ էթմէմէք խաթըր իշխն հէր սէնէ
Ինկիլթէրա իլէ էհալինին արղուլէմէտիյի
պիր մուհարէպէ թէհիլքէսինէ կիրիշմէյէ մէճ-
պուր օլույօրլար: Մէղքիւր միւթէպէր սը-
նըֆլար, իսթէսէլէր, իթթիհատտէ տօղմուշ
քիմսէլէրտէն պաշգա պիր քիմսէնին ընջ վէր-
մէյէ, եախօտ մէ'մուրիյէթտէ իսթիլտաւ օ-

լունմաղա սէլահիյէթի օլմամսընա տա-
'իր Գանուընը էսասիյէ պիր ֆըգրէ 'իւպլէ
էթմէքլէ պու մագարաթը մէյտանտան գալ-
տըրա պիլիլէր իսէ տէ, մէղքիւր թէքլիֆի
էթմէյէ ճէսարէթլէրի օլմատըղընտան, թէհ-
լիքէնին թէղայիւտիւնիւ հիճրէթի թահաթի
էթմէքլէ մէն' էթմէյի միւրէճճա' սայըյօրլար:
Անլէրին արգասընտա գուր'ա հագգընտա տա-
հա վաղիֆէսիղ օլուպ տա «էճնէպիլէրին»
իւճրէթլէրի թէնդիլ էթտիքլէրինի գանն, վէ
անլէրին «տուըն» թարգլը թէ'այիլէրինտէն
իքրա'ն էտէն, վէ Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգա-
նըն «իշի» իւղէրինէ հատտէն աշըրը թա-
լիպլէր արաքընտա թագսիմ օլունմագլա նի-
գամընա գօնուլա պիլիլ պէօյիւք պիր միւք
նաղարըյէ պագան իշճիլէրին պէօյիւք պիր
ճիւմուըրը իլէրէմէքտէ տիր: 'Ալէլ խոսուըն
ղայր ի միւթէմէտիւն 'ատտ էթտիքլէրի սիւ-
րիւ սիւրիւ հիճրէթ էթմէքտէ օլան իթալիալը
վէ Մաճար Սլալլարընըն միւվասէլէթլէրինտէն
տօլայը անլէրին պու արատա զայնթլէ ճան-
լարը սըղըմագտա տըր: իթալիալըլար իլէ
Մաճարը Սլալլար պէս թէ'այիլէրինի էլ-
տէ էթմէյէ քեաֆի օլաճագ իւճրէթէ պէտէլ
կիւճ վէ աղըր իշ իճրասընա րագի տիրէր:
'Ամէլէ կիւրուհը ֆէնա սուրէթտէ հարաքէթլէ
կէլմիշ տիրէր: Անլէր պա'ղը տէրէճէքէսէթլէ
կէլմիշ, վէ եալընըղ Ասիալլար օլան Ձիւլի-
լէրին հիճրէթլէրինի զաթէն մէն' էյլէմիշէր
օլուպ, միւնթէլապ էվրօփալլարտան պաշ-
գա քեաֆիքէսինի տըլարըտա պրագմաղա չա-
լըյօրլար: Անլէրին մէպ'ուսալըն էլպէթթէ
անլէրէ իթա'աթ էթմէքտէ օլուպ, պու գա-
նուըն լաիհասը անլէրին մաթլուպլարընա օ-
լան միւսա'ատէլէրին մուգատտէմէսի տիր:
Պու գանուըն լաիհասը իլք նաղարտա կէօ-
րիւնտիլիյինտէն տահա աղըր տըր, զիրա լաի-
հա ի մէղքիւրէ իլլէմէյէ զայր ի սալի'ս մու-
հաճիլէրին մէմէքէթլէ տուխուլինի մէն' էթ-
տիքտէն պաշգա, քեաթիլէն եէնի օլան իւշ
մէպտէ իսխալ էտիյօր քի, վաղըթ միւրուըր-
լէ տահա շիտիտ գալմանիյնէ էմալ իթթի-
լապ օլունա պիլիլ: Էվլէլտ մէղքիւր գա-
նուըն լաիհասը գապուլ օլունմագ օլուր ի-
սէ, հիշ պիր մուհաճիլ էլինտէ Ամէրիգայա
միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էյլէտիյի իսքէլէ-
տէ մուգիմ Ամէրիգա գօնսօլսընտան պիր
շէհատէթնամէ, եա'նի հագգիգաթը հալտէ
պիր փասիօրթ օլմագսըղըն գտրայա չըղա-
մայաճագ տըր: Պու շէհատէթնամէնին իս-
թիհալը պուընտան պէօյլէ միւմքիւնսիղ գը-
լընա պիլիլ:

Սանլիյէն, հէր մուհաճիլ, քէնտիսինին իխ-
թիլալը, էհլ ի իշթիւրաք, չօգ գարը ալան,
միւճրիմ, Ամէրիգա էհալիսինէ պիր եիւք
օլմաղա միւսթա'իտ, եախօտ գաղանըպ ար-
թըրտըղը փարա իլէ էվրօփայա 'ալտէթ էթ-
մէք նիլէթինտէ օլմատըղընը հօգլամաճը մէ'
մուրլարա գանա'աթալալ օլաճագ սուրէթ-
տէ իսպաթ էթմէլի տիր: Պուըլար էօյլէ
շարթլար տըր քի, լաղըմ կէլտիքճէ թէվսի'
օլունա պիլիլ, շէօյլէ քի սէրմայէտարան-
տան պաշգա էճնէպիլէր Միւթթէհիտէ ի Ա-
մէրիգա տալիլինտէ իգամէթ էթմէք հագգ
ու սէլահիյէթինտէն մահրուճ օլաճագլարտըր:
Սալիսէն, հէր պիր մուհաճիլ Ամէրիգա թօփ-
ըղընա ալագ պատըղը կիպի, պիր Ինկիլթ
լիւրաըն վէրկի թէ'տիյէսինէ մէճպուր տըր
քի, պու տա հէֆ պու թահիգաթ մէսարի-
ֆինի գափաթմագ իշխն տիր: Պու ընսմ
էֆքեարը 'ուսուլիյէ իճապ էթտիլտիլի հալ-
տէ, մուհաճիլէրին հիճրէթլէրի պիւս պիւ-
թիւն մէն' էտէճէք տէրէճէք աղըր օլունմայա
գատար թէղիթտ էտիլէ պիլիլ: Փիլ հագգիգա

Հիւքիւմէթին էլինտէ էօյլէ սիւհալար վար
տըր քի, պիր աղ քէսքիլէտիլմէքլէ, ընս-
մէն միլլի գանուընը էսասիլի թա'տիլ էթմէք
կիպի միւշքիլ վէ չաիւրաշըգ պիր թէտպի-
րէ միւրաճա'աթ էթմէքսիլին մուհաճիլէրի
Ամէրիգայա կէլմէքտէն պիւս պիւթիւն մէն'
էտէ պիլիլ:

Իլլայէթ նաղարէն, պու գանուըն լաիհասը
պէլքի մէպ'ուսալար աղտէմէք քէնտի միւ'էքքիլ-
լէրիլէ իսթիլարէ էյլէմէք իսթէտիքլէրինտէն,
պու իճթիմա' հէնկեամընտա գապուլ վէ թա-
տիգ օլունմայաճագ տըր: Փագաթ պիր տէֆ'ա
գապուլ օլունտըղը հալտէ, անըն շէրա'իթի
գանըմըճա շիտիքիլինտէն էքսիք տէյիլ զի-
յատէ սըղը օլաճագ տըր: Էյլայէթլէրտէ էն
պէօյիւք վէ մուընթագամ շիրքէթ օլան Նաշի
Ալլահ'է նամ շիրքէթ, իլլայէթէ նաղարէն,
հիճրէթլէրին պիւս պիւթիւն մէն' էտիլմէսինի
իլթիղամ էթմէյէ մէյալ օլտըղը կիպի, էսանֆ
կիւնտէլիքլէրինտէն միւրէքէպ օլուպ
խասսէթլէն վասի' թիճարէթլէ մալիք օլան
Կիւլ Պէլլէր նամ շիրքէթ, շիրքէթէ տալիլ
օլմագ իսթէյէն հէր էճնէպիլին 20 ինկիլթ
լիւրաըն ճէրիմէ վէրմէսինէ տա'իր պիր գա-
նուըն վաղ' էյլէմիշ տիր: Պու էօյլէ պիր ճէ-
րիմէ տիր քի, պիւս պիւթիւն մէն' միւթէ-
ղամին օլուպ, հիւնէրվէր իշճիլէրին միւգաճ
ու թապի'աթլարընը հէր հանկի պիր գա-
նուընտան տահա էյի պէյան էտէր: Վէ լաքին
թարտ ու իսրաճ ֆիքրի Ղարպտա տահա թամմ
քէմալընա վասըլ օլմամըլ օլուպ, էճնէպիլէր
սէնէտէն սէնէյէ թէքէսիւր էթտիքճէ, վէ
շիտիլ պիւթիւն էվրօփա մէմալիքինտէ սայքի
թէ'ամմիւմ էթմիշ օլան 'ասքէրի գուր'ա քէշի-
տէսինտէն ֆիրար, մա'լիւմաթլէր ինթիլարալու-
մասը, վէ վափօր իւճրէթլէրին ուճուղըղը
վասըլթասըյէ հոյաթըն տահա գօլայ վէ տահա
ճալիպ պիր փանըմագամընա կէշաթճէ քէսպ ի
գուլվէթ էյլէյէճէք տիր: Ալմանիատան Ամէրի-
գայա հէր սէնէ պէօյիւք պիր օրտու ֆիրար
էթմէքտէ տիր: Ճէնտպիլ էվրօփա քէնտի
էհալիսինի Շիմալի Ամէրիգայա պօշալթմաղա
տահա եէնի պաշալմագտա օլուպ, էճնուպի
էվրօփալլարըն ալագ կէշիլի, հէյ'էթլէրինին
ֆէրգիլ օլմասը, թէմիլլիյէ տօղրու օլան վա-
ղիֆէսիլքլէրի ինկիլթլէր, Ալմանլար, վէ
իսգանտիսալիալլարըն ասլա էթմէմիշ օլ-
տըղարըն մէրթէպէտէ Ամէրիգալլարըն հիտ-
տէթլէնտիրմէքտէ տիր: Քէզալիք իթիգա-
տըմըճա անլէր քէնտի լիսանլարըն տահա
ուղուըն միւտտէթ մուհաճագա էտիպ, իրլան-
տալըլար կիպի պիր եէրէ թօփլանարագ եա-
շամագտա, վէ տահա Ամէրիգա էհալիսի-
նին ընգապէթէ չըղընտաղը ընգապէրլը
իշխնտէն իրլանտալլարտան զիյատէ գա-
լընմագտա տըրլար: Թարտ ու իսրաճ էթ-
մէք ֆիքրինին քէսպ ի գուլվէթ էտէճէյինի
ուսուլօրըղ, վէ պու մէ'մուլտա էհալի զա-
թէն ասայիշ ու էմիլիյէթ ի մէմէքէթլէն սէլպ
օլունմաղըն մէրթէպէտէ թէքէսիւր էթմիշ
օլմասընտան— ըիվայէթէ նաղարէն, կէլէճէք
սէնէ իճրա օլունմագ թահիլ ի նուֆուս
Միւթթէհիտէ ի Ամէրիգանըն ինկիլթէրա-
նըն իքի միսիլ սէքէնէսի օլտըղընը իսպաթ
էյլէյէճէք տիր— վէ ֆա'իտէլի սուրէթտէ
հիսսէտուր օլունմայան սա'յ ու զայրէթին
պիր միլք մագամընտա իթիպար օլունմա-
սընա օլան մէյլին պիր չօգ մէմէքէթլէրտէ
պիրտէն զահիլ օլմասընտան նէշ'էթ էթմէք-
տէ տիր:

ԳԱՐԸՆՃԱԼԱՐ ԻԼԷ ՔԵԼԷՊԷՔԼԷՐ

Պօմպէյ զաղէթասընըն եագընլարտա նէշը
օլունան պիր նուսխէսինտէ Մր. Տը Հայ-

վիլ քէլէպէյին պիր ճինսինէ մախսուս պաթիթէնին, (պիր նէվ թըրթըլ) Հին-տիսթան պաղլէ վէ խանէլէրինին պէ-յիւք, 'ատի, սիյան գարընճալարը թարա-ֆընտան պէսլէնիսի հիմայէ օլունմալարընըն թարղընը թա'րիֆ էյլէմիլ տիր: 'Ալ էլ 'ու-մուս գարընճալար քէլէպէլէրին միւսլիք վէ պարընճալար տիւշմէնիլէր օլունպ, հէր նէ գէման ֆուրսաթ պուլուրլար իսէ, մէրհամէթսիգէ անլէրի թէլէֆ էտիպ էէրլէր իսէ տէ, պու չիմ-տիքի միսալտէքի պաթիթէլէր գարընճալարըն զայէթլէ միւշթագ օլունղլարը, վէ պաթիթէյի պոյնուղլարը իլէ օխշայարագ իսթիհասալ էթ-տիքլէրի պիր նէվ' չիրին սէյյալ հասըլ էյլէ-տիքլէրինտէն, անլէրէ զայէթլէ տիգգաթ օ-լունուր: Պաթիթէ պիր չալը աղաճընըն ու-ֆագ վէ տիքէնիլ պիր գոզասընըն էյլէրէք կէչինիլ, վէ պու աղաճըն տիպինտէ գարըն-ճալար մուշագգաթ պիր եուվա եափարլար: Յունիսին օրթասընտա տահա եաղմուրլար եաղմայա պաշլամագտան էվլէլ աղաճըն իւ-ղէրինտէ պէօյիւք իշկիւղարլըգ միւշահէտէ օլունուր: Գարընճալար, պաթիթէլէր արաշ-տըրմագ, վէ անլէրի պուլտըղլարընտա աղաճ պէտէնիլտէն աշաղը տօղրու քէնտի եուվա-լարընա կէօթիւրէրէք պիւթիւն կիւն աղա-ճըն տալարը վէ եափարլարըն իւղէրի-նէ գաշընմագտա պուլունըլար: Տալար իլէ եափարլարտա պուլունտան հէր պիր պաթի-թէ սալիմէն եուվայա եթիշտիրիլինճէյէ գա-տար մուհաֆաղա օլունուր: Պաթիթէ օ-լոյա եթիշտիրիլտէ, պիր նէվ' ուղղույա տալըպ ֆուսթ թա'պիր օլունտան թըրթըլա թէ-նասիւխ էտէր: Աղաճըն տիպինտէ օլուն եուվագ թօփրագ պիր աղ սըլըրըլաճագ օլ-սա, մուսթէլիֆ տէրէճէ քէմալիլէթլէրտէ վէ աղաճըն էթրաֆընտա հաղափարի օլա-րագ սաֆի սաֆի տիղիլիլ պուլունտան քէ-լէպէք, պաթիթէ վէ թըրթըլար միւշահէտէ օ-լունուր: Գարընճալար անլէրի տըշարը չը-գարմաղա իթիւրաղլէ, տէր հալ թօփրաղը կէրի եէրինէ գօմաղա պաշլարլար: էյլէր ան-լէրին իւղէրինէ գօմուլան թօփրագ թէքրար պիր թարաֆա ալընաճագ օլուն իսէ, անլէ-րի գալտըրըպ տահա տէրինէ կէօմէլէր: Գէլէպէք գօզատան չըգմաղա պիր հաֆթա գալտըրընտա, քէնտի գօզասընտան չըգմագ իշկին գարընճալար անա քէմալը նէգաքէթ-լէ եարտըմ էտէրլէր, վէ գօզատան չըգան քէլէպէք գուվլէթլի վէ սաղլամ օլուն իսէ, քէնտի գանատլարընը աշըպ ուշմագ ի-շիւն անա միւսա'տտէ օլունուր: Գէսպ ի գուվլէթ էթտիքտէն պիր վագըթ սօնկրայա գատար քէլէպէլէր քէնտիլէրին պուլուն-տըղլարըն եէրին էթրաֆընտա ուշուշըլար: Պիր սըրատա պիր քէլէպէք աշըմագտա օլուն գանատլարըն գուրուսագտան էվլէլ եէ-րէ տիւշտիւ, վէ պիր 'ասքէր գարընճա անը գուրթարմաղա չալըշտը: Մէղքիւր գարընճա քէլէպէյի քէմալը տիգգաթլէ կէրի աղաճա կէօթիւրտիւ, վէ անըն թէքրար պիր տալա եափընմար իշկին պիր գաշ ճէնալէր էթտի իսէ տէ, քէնտիլին հէփ սա'յ ու զայրէթլէ-րինին ֆա'իտէսիլ օլունընը կէօրէրէք, սա-գաթլանմըլ քէլէպէյի էյի օլունսը իշկին քէն-տի հալընա թէրք էյլէտի: Գարընճա 'ալ-տէթլէ քէլէպէքտէ էյլէ տօղրու պիր թէ-պէտտիւլ կէօրմէմսի իւղէրինէ սապըր տիւ-քէնտի, վէ անըն իւղէրինէ հիւճուլէ անըն իքի գանատլարընը գօփարտըգտան սօնկրա վիւճուտը եուվայա կէօթիւրտիւ: Վէ լաքին պու նէվ' ճէպրի մուհալէլէր փէք նատիր տիր: Բիվայէթէ նաղարէն, գա'իֆ վէ նաղիք քէլէպէքլէրին պիւս պիւթիւն 'աճիլ հալտէ

գապա սիյան գարընճալարըն մէշղուլ գալա-պալըղը արասընտա կէզմէլէրինի, վէ 'ատի, պէօյիւք պաշլը 'ասքէրլէրէ սիւրիւնմէլէրի-նի կէօրմէք զարիպ պիր սէյրան տըր: Թէճ-րիպէ խաթըր իշկին գարընճալարըն արասը-նա սա'իլ ճինստէն օլուն պիր քէլէպէք պա-թիթէսի աթըլտըգտա, գարընճալար անըն իւղէրինէ հիւճուլէ անը փարշա փարշա էթմիլլէր տիր:

ՁՕՃՈՒԳՂԱՐԸ ՄԵՇԱԳՂԱՍ ԱԼԸՇՏԸՐՄԱԳ

Վիգթօրիա Գրալիւնըն զէվճի ֆրէնա Ալ-պէրթին փէտէրի թա'լիմ ու թէրպիլէտէ էն մուհիմ շէյլէրտէն պիրի չօճուղարըն հիշ թէլաշ էթմէլէրէք աղըրյա տայանմաղը էօյ-րէթմէք իտիլի էֆքեարընտա իտի: Միւշա-րիլէյ օղուլարընը ասլա տէօյմէք, վէ ինճիթ-մէք իտի իսէ տէ, տիւ աղըրսը եալօտ վիւ-ճուտէ մախսուս օլուն սա'իլ պիր աղըրտան էլիլէթ չէքտիքլէրինտէ, անլէրին իշթիքեա էթմէլէրինէ, եալօտ աղլամալարընա միւ-սա'տտէ էթմէք իտի: Անլէրին միւնասիլ 'ի-լաճ արաշտըրմալարըն ումուլըր իտի իսէ տէ, պու արատա անա սիւքիւթլէ սապըր էթմէ-լի, եա'նի պաշլալարընը րահաթսըլ էթմէ-մէլի իտիլէր:

Փրէնա Ալպէրթ քէնտի չօճուղարընը թա'-լիմ ու թէրպիլէ էթմէքտէ պու ուսուլա իմ-թիսալ էթտիլի կիպի, մախսուսը ինկիլթէր-րա վէլի ի 'անտը տալի 'այնի վէճիլէ հարա-քէթ էյլէտի: Սանտրինիլմատա պիր միւսա-ֆիր ինկիլթէրա վէլի ի 'անտ ֆրէնսինին չօճուղարընտան պիրինին չիտտէթլէ տէօ-չէմէ իւղէրինէ տիւշտիւլիւ հալտէ, 'եհնէ այաղա գալըպ քէնտի քէնտիլի պիր աղ օ-ղալտըրտան սօնկրա, վալիտէյնի հաղըր օլ-մալարընա րաղմէն, պիր քիմէտէն մու'ա-վէնէթ վէ թէվէճիւլէ նա'իլ օլմայարագ, թօփալայա թօփալայա տըշարը չըգտըղընը կէօրմէսինէ թէ'աճիւլ էյլէտի: Չօճուղարըն մէշագգաթա ալըշտըրմագ ֆիքրիլէ խանէ-տէ պուլուն պիր գանուլ օլունըն միւսաֆի-րէ խապէր վէրիլտի: Յիլ հագիդա էվրօփա-տա ֆրէնսինիքինտէն տահա կիւճ պիր սան- 'աթ եօգ տըր, լաքին պիլիմ ճիւլմէմիլ տա-լի խալը աղըր վէ աճըյա թէ'աճիւլէ էթմէ-միլ լաղըմ տըր: Ճիւլմէմիլ տալի իճրա-սընը արղու էթտիլիմիլ շէյլէրի իճրա էթմէ-մէյէ, վէ իճրասընտան իքրահ էյլէտիլիմիլ շէյլէրի իճրա էթմէյէ մէճպուրը զ: Պու ին-սան նասիլ օլունընտան, անտէն գուրթուլ-մանըն ինթիմալը եօգ տըր: Տիւնեատա մէվ-ճուտիլէթիմիլի պու գանուլընա իթա'աթ էթմէյէնլէր գատար չօգ էլիլէթ չէքէնլէր, վէ քէմալը ֆէրահիլէթլէ անը գապուլ էտէնլէր գատար տա սա'ատէթլի օլունլար փէք աղ պուլունըր: Սէրթլէշտիլմէք ուսուլը ուճ տէ-րէճէյէ վարտըրըպ պիր իսէ տէ, գարուրի աղըր աճըրտա'սէպաթ վէ 'ուլուվլը ճէնապլէ տայանմագ գուվլէթլին քէնպ էթմէք իշկին պու ուսուլըն գարուրի իտիլի չիւպիտէն միւսթաղնի տիր: Նիլէ վալիտէլէր ճիւլէր-վարէլէրինէ հէր պիր էղիք եա չիլ իշկին ֆէվլէ էլ 'ատէ տէրտտալըն կէօթմէլէք անլէրի նաղիքլէշտիլիլէր: Չօճուղար չօղա վարմագտան քէնտի գաղալարընը պէօյիւթ-մէյէ ալըշըլար, վէ քէնտիլէր իշկին խալըլը օլուն թա'ալարտան իքրահ էթտիքլէրինի իտիլա իլէ խօշանտըղարը լէգա'իլի էլէ կէթիլմէնին եօլունըն էօյրէնլէր: Աթ տօգ-թօրը «Օլ թայա տրփա վէրմէ» տէտիլինտէ, օղան «Լաքին օ պաշպ պիր շէյ եէմէք» տէյիւ ճէվապ վէրիլ: Աթ տօղթօրը «էօյլէ իսէ եէմի անըն եանընա պրագ թա քի օ ա-

նը եէսին» տէյիւ թէնպիլէ էտէր: Աթլար իլէ հալ նասըլ իսէ չօճուղար իլէ տէ էօյլէ տիր: Չօճուղարըն չէտիտ իշթիհալարը օլ-տըղընտա, պօշ խիւլիալար անլէրտէն տէֆ' օլունլար: Հիշ քիմէնին քէնտիլին եէրտէն գալտըրըպ էօփմէյէճէյինի պիլէն պիր չօճուգ քէնտիսի այաղա գալըպ, ինճինմիլ օլուն պաշընը քէնտիսի օղալար:

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

Պիճ ՆԻՉԻՆ ՓՐՈԹԵՍՏԱՆԹԻՉ
(1888 «Նէն» Աւետիսեանի 49-րէջ Նիւ-Են-Գլոսի-
տէի պէնդիսի Գէորգ վէ Են-Են-Են)

(Պու պէնտի կէչէն սէնէ Աւետիսեանի
տէրճ էտէմէտիլիմիլտէն տօլայը պէյանը է-
սէֆ էտէրիլ:)

Ինճիլի թա'լիմաթա իման էտէն էրմէնի-լէրին Լուս. քիլիսէյի թէրք էթմէլէրի հա-յաթը միլիլէմիլը մուղիլը օլմատըգտան մա'-տա միւֆիտ օլունընը կէօթմէրմէք փէք կիւճ տէյիլ տիր: Շիմտիլիք պու մէնֆա'աթ-լարտան անճագ պիր գաշընը զիքը իլէ իք-թիֆա էտէճէյիլ:

Էվլէլ. Փրօթէսթանըգ միլլէթ արասըն-տա մէղհէպի սըտգա մէյտան աշարագ, ալա-լաղը թէնգիլ վէ թէրֆի' էտէր: Էրմէնի միլ-լէթիլին քեաֆֆէի էֆրատը Լուս. քիլիսէ-նին թա'լիմաթը էտասիլէսինի գապուլ էտէ-ճէյի միւշթիլ վէ միւլմիլիսիլ տիր: Իմտի էյլէր հէր պիր էրմէնի իշկին պիլ գարուր Լուս. քիլիսէյէ թապլ' օլմագ մէճպուրի օլ-սա, օլ տէմ քիլիսէ ի մէղքիւրին թա'լիմաթը էտասիլէսինի գապուլ էտէմէյէնլէր եհնէ օ-րատա գալմաղա մէճպուր օլարագ, ինանմա-տըղլարըն շէյի ինանըյօր կիպի կէօթմէրմէք-լէր: Պու իսէ մէղհէպ խուսուսընտա սըտըր իխալ էտիպ, ալապի թէտէնիլէ մէյտան վէրիլ: Յագաթ միլլէթիմիլ արասընտա ֆրօ-թէսթանըգ տալի այրը պիր հէյ'էթ ալմըլ օլունըն հալտէ, պու կիւճիլիւն էօնիւ պա'-ղը տէրէճէ ալընմըլ օլուն:

Սալիլ. Միլլէթիմիլ արասընտա ֆրօթէս-թանըղըն վիւճուտը 'աղլի թէրագըրը թէ'-մին էտէր: Փրօթէսթանըգ միլլէթիմիլ ա-րասընտա պուլունմասըն տէմէք անճագ ա-տէմէրին էֆքեարը իւղէրինէ իճրա ի հիւ-քիւլմէթ էտէն պիր 'աղլի տէսիլթլըք թէ'-սիւ էթմէքլէ միւլմիլ օլա պիլիլ: Պու իսէ միլլէթին 'աղլի թէրագըրընա 'աղլի մանի'է տիր: Իմտի ֆրօթէսթանըգ կիպի միլլէթին թէնվիլ էտիլիպ թէրագիլ էթմէսինէ սա'յ էտէն պիր մէղհէպին միլլէթիմիլ արասընտա պուլունմասըն էհալիմիլի 'աղլի թէրագըրը-նա խուսուսի պիր մու'ալիլ 'ատտ օլունմագ կէրէք տիր:

Սալիլ. Փրօթէսթանըգ միլլէթիմիլ ա-րասընտա մէղհէպի հագիգաթլարըն տահա միւլմէլ պիր թարղտա թէգատտիւմ էթ-մէսինէ եարտըմ էտէր: Հագիգաթ եէքիւնէն ալընտըգտա զայէթ վասի' վէ չօգ թարաֆը օլունընտան, անը պիր ատէմին եալօտ պիր թագըմ ատէմէրին պիր վաղթտա քեալիլէն գապը վէ թէֆէհիւմ էթմէսի մուհալ տըր: Պու խուսուս մէղհէպի հագիգաթլար իշկին տահա զիյատէ սահիս տիր: Իմտի միլլէթի-միլ արասընտա մէղհէպէք ֆարըլ թա'լիմա-թըն պուլունմասըն մա'լիւմաթը մէղհէպիլէ-միլի թէվի' էտէրէք, միլլէթին հայաթը տիլիլէսինի թէգեիտ էտէճէք տիր: Վագա'ա մէղհէպի ֆըրգալարըն թէքէսիլի արղու-լէնէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր: Յագաթ էյլէր ֆարըլ մէղհէպիլին գուրուր ֆէրտիլին մէնաֆի' ի շախիլէ տուլղուսընտան, եալօտ

օլան հայկանաթ եւքտիկերինէ դարըւամադ իտիյինի իմա էտէր: Հալ պու քի թա'լիմի թէնասիւ մուճէպինճէ հայկանաթըն ֆարգը ճինալէրի արասընտա, եախօտ հիշ տէյիլ իսէ փէք եազըն գօնչու օլան ճինալէր արասընտա պէօյլէ պիր կէչիտի օլմայան միւֆարա- դաթ տիվարը եա խէնտէյի օլմաստ կէրէք տիր: չիւնքի 'աջի ճինստէն հուսուլէ կէլիլի չէլիլէ արասընտա զիւրըլիլէ հուսուլինէ միւմանա'թ եօգ իքէն, 'աջի ճինստէն հու- սուլէ կէլիլի տիր ալէյիլ զանն օլունան ճիւ- լէր արասընտա նիլիւն թէնասիւլ էմրինտէ պիր միւմանա'թ պուլունմալը իտիյինէ թա'լիմի թէնասիւլ մուգնի' պիր ճէվապ վէրէմէզ փրօֆ: Հըքսիլ պուլունմալը տըր քի, թա'լիմի թէնասիւլ թարաֆտարանը պիր ճինստէն վիւճուտէ կէլիլի իտիլէրի մուհագգադ օլան նէլիլէր արասընտա էմր ի թէնասիւլէ տա'րի դաթի 'ալագա վուգու' պուլմը իտիյինի կէօթէրմէտիքճէ պու պուրհանըն գուլվէ- թինտէն ազատէ ի սէր էտէմէզլէր: Պու խու- սուտա նազարէն, հայաթը հայկանիյէ 'ալէ- մինտէ ճինս թէսալվուրը դալի վէ գաթի' օլուպ, հայկանաթ եւքտիկերինէ դարըւա- մայան վէ կէչէմէյէն ճինալէրէ թագսիմ օ- լունմը տըր կիպի կէօրիւնիւյօր: վէ պինտ- 'էն 'ալէյի պու խուսուսըն թա'լիմի թէնա- սիւլ իլէ իմթիդաճը փէք մէճհուլ տըր: Իշ- թէ հայկանաթ 'ալէմինտէ թա'լիմի թէնա- սիւլէ մուխալէֆէթ էտէն վագը'ալէր հալին- տէ 'ալ էս սէվիյէ պու իւշ խուսուսար զիքը օլունուր: վէ կէօրիւտիւյիւնէ կէօրէ, ան- լէր էնէմիլէթճէ թա'լիմի մէզքիւր լէյիլինտէ կէթիլիլէն վագը'ալէրտէն տուն տէյիլ տիր- լէր:

Սանիյէն. Հայկանաթ ալէմինտէ վուգու' պուլմը օլան ճիւլիլէ թէպտիլաթ վէ վու- գու'աթը թա'լիմի թէնասիւլ թէֆսիր էթ- մէյէ պիր վէճիլէ քեաֆի օլմտըղընտան, թա'լիմի իտիլաթը գապուլ էթմէյէ մէճպու- լիյէթ վար տըր տէնիլիյօր: Պու սըրատա աթի իւզ զիքը իւշ խուսուս ալ էս սէվիյէ տէր միյան էտիլիլ:

(Մապա'ալ էալ)
Ս. ԼԵՆԻՆՍԿԻ

ԻՍԹԱՆԲՈՒԼՍՍ ՄՈՒՀԻՄՍ ՊԻՐ ԻՍԼԱՄԱԹԱՍՍ 'ԱԶԻՄ
ՊԻՐ ՄՈՒՀԱՍՏԵՄԷ

Իսթանուղ էնգարէնի շիմալը դարպընտա, վէ 6 սա'աթ մէսաֆէսինտէ վագը' ճէսիմ պիր գասապա օլուպ, անտէ մա'մուր պիր Ինճիլի ճէմ'իլէթին մէվճուտիլէթի Ա-ե-թ-թ- քէրի միւթալա'ա էտէնլէրին մա'լիւմիւ օլմա- լը տըր:

'Ումուլմէն մագարաթը լ 'ազիմէսի միւսէլ- լէմ 'ատտ օլունան 'ատէթլէրտէն, 'ազլը սէ- լիմ էրպապը քիւլիլէն իճթինապ էտէր ի- քէն, հէր նասըլսա մագարաթը օլ տէրէճէ մահսու օլմայանլարը 'ինտ էնտա լա չէյ հիւքմինտէ մա'տուտ պուլունմագտա տըր: 'Ազիլ վէ տուր էնալիլ պիր պաղչէվան քէն- տի պաղչէսինէ պալթա իլէ կիրմիլ պիր մուխրիպի թարա ու թէպիտ էյլէտիլի մի- սիլիւ, աղաճլարըն իւզէրինտէ հէման դա- պուգ իչինտէ եուվա եալիմագտա օլան քիւ- չիւք վէ զա'իֆ գուրթլարը տախի թէլէֆ է- տէր, զիքա պիլիլ քի օլ գուրթլար զա'իֆ օլմալարըլէ պէրապէր պիր վագըթ սօնկրա աղաճըն էօղիւնէ եթիլիլապ անըն հայաթընը գաթ' էյլէյէճէլէր տիր:

Պի 'աջիհի թիւթիւն իսթիմալ էյլէմէք 'ա- տէթ ի մուգիլիլ վէ մէզմուլմէսի էփէյի պիր միւտտէթ 'ալըզընա քէյֆ կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ, նիհայէթ անըն մէքէզ ի հայաթը-

նա վասըլ օլաճաղը չիւպչէտէն միւսթաղ- նի տիր:

Իսթանուղ քիլիսէսինին ֆաղիլէթլու չօպա- նը Պատ. Հայրապետ Օտեան միւտտէթ ի մէտիտէտէն պէրու թիւթիւն իսթիմալ էյլէ- մէք 'ատէթինէ միւպթէլա պուլունմուլ իսէ տէ, պուլունտան թագրիպէն 9 ալ մուգատտէմ սապիթ դարար իլէ թէրք էյլէմիլ, վէ քէ- մալը մուվաֆֆաղիլէթլէ պու անէ գատար տէվամ էյլէմէքտէ պուլունմը տըր: Լաքին միւմալիլէյի պու գատարըլա իքթիֆա էթ- մէյիպ, ախէրլէրի տախի անտէն իճթինապ էթտիրմէյի ֆէրիլէ ի մուգատտէսէսինտէն 'ատտ էյլէմիլ տիր:

Իսթանուղ էնալիսի թիւթիւնէ օլ տէրէճէ միւլթագ վէ միւպթէլա տըր քի, 30 եաշընը թէճալվուլ էթմիլ հէր պիր զիւքիւրիւն սալ- քի պիլա միւսթէնա անը իսթիմալ էյլէմէ- սի չարթը մութլագ տըր: Պու ճիւլիլ իլէ տէ միւմալիլէյի ճէսարէթինէ խալէլ կէլմէ- տի 'Ամէլի օլան օլ միւ'էսսիր վա'ղը իլէ լիսանէն էյլէտիլի խիթապ վէ նասիհաթլար փէք միւսսիր օլմուլ տըր, չէօյլէ քի 20-25 սէնէտէն պէրու թիւթիւն իսթիմալ էյլէյէն- լէր հէմ տէ միւլթէպէր թագըմտան օլմագ իւզըն, թէրք էյլէմէքտէ, վէ ախէր նիլէլէրինի տէ պու եօլտա թահիլը վէ թէչիլիլ էյլէմէքտէ տիրլէր: Լուսաւորչական միւլթէպէրանըն- տան պիր թագըմ քիմսէլէր վէ հաթթա մէ- մուրին ի հիւքիւլմէթտէն պա'զըլարը պիլէ 'ատէթ ի մէզքիւրըն թէրքինի վէրմէք դա- րարը գալիսինէ կէլմիլ տիրլէր: Շիմոի է- հալի արասընտա պու խուսուս 'ումուլմէն սէօլէնիլմէքտէ, վէ կիւն պէ կիւն թէրք է- տէնլէրին 'ատէտի թէզալիլա էյլէմէքտէ տիր: վէ պու գարարտա տէվամ էտէր իսէ, եազըն սէնէլէրտէ փէք 'ումուլմի վէ մագ- պուլ օլան չու 'ատէթ ի մուգիլիլէյի քեալի- լէն մէյտանտան րէֆ իլէ Իսթանուղ պիւթիւն թիւթիւն չէհիլ վէ գասապաթընա իսթի- սալա շայան պիր էօրնէք օլաճաղընա դա- լիլէյն իւմիտիլարըլ:

Միլլէթիմիլ միյանընտա հէր սահիպ ի թէ- սիր րուհանի մէ'մուր միւմալիլէյի չօպանըն էօրնէյինէ իմթիսալ իլէ, հէր ճիւլիլէ մա- զարաթը տէրքեար օլան չու մուգիլիլ 'ա- տէթին տէֆինէ չալըչսալար, միլլէթէ պէօ- լիւք պիր իւրտմէթ էյլէմիլ օլաճաղընա չիւպ- հէտէն վարէսթէ տիր:

ՆԻԿՈՂՈՍ ԻԳՆԱՆՍԻ

Իսթանուղ, 3 Յունի. 1889

Կէչէն սէնէ էքսէր թարաֆլարտա հիւքմ սիւրէն գուրազըլ մէմէքէթիլիլ էնալիսինի տախի խալը վէրիլանիլէթ վէ սէֆալէթինի մուճիպ օլտըլը կիպի, էփէյի վաղըթտան պէրու ալաղ ու ի'թա վէ թիճարէթին նիհա- յէթ տէրէճէ տուրղուլըլը 'էսնաֆ թագը- մընտան օլան նիլէ ֆէրալէրի թէ'այիլէրի- նին իսթիլիսալը էմրինտէ 'ազիմ կիւճիւքէ- րէ տիւչար էյլէմէքտէ օլտըլընը թէլսալիլ էտէն մէ'յուս օլմամագ էտէմէլ:

Գարա-հիսար էնալիսի զըսմէն սէն'աթլա մէ'լուֆ օլտըլընտան, էփէյի վագթտան պէ- րու սէն'աթլըն տուրղուլըլը, վէ աղտէմքի զախիլէ փահալըլըլը չօգ մահալէրտէ օլտըլը կիպի, պուրատա տախի պիր չօգ ֆաթիլեա- լարը սէֆալէթ վէ զարուրէթին զալիմ փէն- չէսինէ տիւչար էյլէտի: Հէր նէ գատար դա- խիլէնիլ զըլմէթի էվլէլէրինէ նիսպէթէն չիմ- տի պիր տէրէճէ քէսպ ի թէտէնիլ էյլէմիլ, վէ միւլթէլիլիլ ետէլէրինտէ էլան քիւլիլ զէլսա'իլ մէվճուտ օլտըլըն էճտէն կիթտիքճէ

տահա ուճուղալաճաղը մէ'մուլ պուլունմըլ իսէ տէ, պալատէ մէզքիւր սէն'աթճա տուր- զուլըլը էլան տէվամ էթմէքտէ, վէ ֆաղիլ ու միւլթէզարիլը էնալիլ— ազտէմքի հալէ նիսպէթէն— օլտուգճա ուճուղըլը 'ատտ օ- լունա պիլէն չու սըրատա պիլէ եինէ սէֆա- լէթ վէ զարուրէթտէն գուրթուլալալըլ, եէվմիլէ նաֆագասընը կիւճիւքիւ մէվսիմ ի չիթանըն չիտտէթինտէն նիհայէթ տէրէճէյէ վասըլ օլմագտա տըր:

Մէմէքէթին ճէնուպ ի դարպինտէ վագը' Սանտըլը գազապընա գատար իմթիտա է- տէն չօսէ թարիլիլէ կէչէն Սեպտեմբեր իպ- թիտասընտան ի'թիպարէն պէտ' օլունտըղըն- տան, իքմալի էմրինտէ Հիւքիւլմէթ թարա- ֆընտան կէօսթէրիլէն սըղը ճէհալէր, վէ է- հալինին ֆաղիլիլի սէպէպինտէն մահալաթ մուլթարանընը ուղղատըլը միւլթիլաթ թա'րիլէ հաճէթ օլմայարագ փէք գօլայ անկ- լաշըլա պիլիլ:

Կէչէն եաղ մէվսիլիլին հէրաթէթ ի չէտի- տէսինտէն էնվա' ի խասթէլիլէր տախի զու- հուր էյլէտիլի կիպի, չէլիլ 'իլլէթինտէն էլան արա սըրա վէֆիլաթ վագը' օլմագտա տըր: Պաչգա խասթէլիլէր տէ էքսիք տէյիլ տիր: Պուրատա մէմէքէթ թապիլիլտէն պաչգա թապիլ պուլունմատըղընտան, վէ ճէսամէ- թի տէրքեար օլան պիր չէհիլին խասթէլիլի- նէ եալընըլ պիր թապիլիլ եէթիլէմէյէն թապիլի օլտըլընտան, նիլէ ֆաղիլ խասթէ- կեան թէտալիլէ միւլթաճ պիր հալտէ իւ- քէն, 11/2 մահ մուգատտէմ Գարա-Հիսար 'ատաքիլ ի Շահանէ գուր'ա էֆրատընըն մու- 'այէնէսի ուղղունտա Սաղ Գօլ Աղասը րիւթ- պէսինի հա'իլ պուլունման րիֆաթլու Գրի- գոր էֆ. Ասլանեան Տէր սա'ատէթտէն պու- րայա միւլթալէթ էյլէտի: Միւմալիլէյի քեա- միլ, տիրալէթիլ վէ ախաղը համիտէ իլէ մուլթալէթ պիր զաթ օլուպ, թէտալիլէ միւլթաճ ֆաղիլ խասթէլէրէ միլլէթ քէթ- խիւտասը պէրապէրինտէ օլտըլը հալտէ, թէք- րար պէ թէքրար մէճճանէն վիլիլթա վէրիպ, թէտալիլիլիլ էմրինտէ արղու իլէ չալըլմագ- տա, վէ պա'զէն տախի ֆաղիլ խասթէլէրէ էթ վէ չօրպա փարասը վէրիպ անլէրի մէս- րուր էյլէմէքտէ տիր: Շու հալտէ միւմալիլէյի էֆ. միլլէթ վէրիլէր տուրղուլըլը վէ ինսանի- յէթ չուրուլընը ֆիլիլէն իսպաթ էյլէմէքլէ ճիւլէնին հիւսն ի թէլէճիլիլէն մագար օլմագտա, վէ մէմուլիլէթ ու թէչէքքիւ- րիւ մուճիպ պուլունմագտա տըր: Տօղթօրը միւմալիլէյի կէլէճէք Մարթա պուրատան միւֆարէգաթ էտէճէյի իսթիլապար զըլըն- մագտա իսէ տէ, տօղթուր տահա զիլատէ պիր միւտտէթ պուրատա գալա պիլմէսի ֆուգարա իլիւն մուճիպ ի ֆախր ու սիւ- րուր տըր:

Միլլէթիմիլ արասընտա պէօյլէ խայրիսահ վէ սախալէթիլ զաթլարըն կիւնտէն կիւնէ քէսպ ի թէթիսիլիլ ճէնապը Հագգատան թէմէնի օլունուր:

Յ. Յ. ՊԱՏԻԿԱՆ

Ա. Գարա-Հիսար, 23 Դեկ. 1888

Իսկիւտարտա կէնճէրին տու'ա մէճիլիլ ժողովարանտա սա'աթ 9 տա թէճէմիլիլ էտէ- ճէք տիր: Տու'ա մատտէսի. «Վէ օլ է-լ է-լ արեֆ է-լ պէօլիլէ լաթէ' է-լ արեֆ, ճիւլէպին է- լինէ պօր-լալ վէ պօլ արեֆիլէր վէրէ, արեֆիլէրէն էլինէ արեֆ չիւղըլը քօրընտան սօնկրա,» Հաք. 7. 16:

ՇՈՒ՝ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ԲՈՒԹ ԳԵՆԵՐԱՐ Կ, ՎԷ ԱՆՔՐԱՆԿԱ ՓԵՐԱՎԱՐ 16, 1889

ՓՐԷՆԱ ՐՕՏՕԼՖԵՆ ՃԵՆԱԶԷ ԱԼԱՅԸ

Վէլի ի 'անտ փրէնս Բօտօլֆըն նա'նը կէ-
չէն հաֆթանըն փաղար ազաւորնտա Հօֆ-
պուրկ սէրայընտա մէվզու' օլտըղը օտաւտան
Հօֆպուրկ զրալի մատուռնա նազլ, վէ փա-
ղար էրթէսի միւշարիւնյի կէօրմէլէրի իչիւն
էնալի մէզքիւր մատուռա գապուլ օլունմը
տըր: Տահա շաֆազ սէօքմէզտէն պէօլիւք
պիր դաւապալըզ թօփլանմը, վէ վուզու'ա
կէլէն թաղիքտէ պիր թաղըմ քիմսէլէր ա-
ղըր սուրէթտէ մէճրու' օլմըշլար տըր: Մա-
տուռ ուֆազ օլմասըլլէ անճագ իքիւնէր իքի-
չէր կիրմէյէ միւշա'ատէ օլունտըղընտան,
հալընըզ հէր շախս պիր գալ սանիյէ 'աթֆը
նաղար էտէրէք, ազաւոր օլուպ մատուռ
գափանմագտան խարիճտէ պէքլէյէն 100,000
քիլոտէն զիյատէ օլան պիր գաւապալըղըն
անճագ 20,000 գատարը մատուռա կիրմէյէ
գատիր օլմըշլար տըր: Էրթէսի սապահ մա-
տուռ թէքրար ալըլըպ, 2 1/2 սա'աթ գատար
օլ հալտէ գալտըր իսէ տէ, էօլէտէն 2 սա'աթ
գատար էվլէլ քէնտիլէրին վէֆաթ էտէն
խըսմլարընը սօն տէֆա' կէօրմէք իւզրէ կիրթ-
միշ օլան իմիւշերաթօր խանէտանը ա'գատըն-
տան պաշգա ճիւմէյէ գափանտը:

Էօլէտէն սօնկրա ճէնագէ ալալը, ճէսէտի
պիր րուհը մագպէրէ ի մախսուսէսի օլան Գա-
փուլնի րահիպլէրի քիլիսէսինէ կէօթիւր-
միշ տիր: Միւշարըն 1619ընտա վէֆաթ էտէն
իմիւշերաթօր Մաթթիւա թարաֆընտան պու-
քիլիսէ քէնտիլէր իլէ գէվճէսինէ մախսուսի
մէզար մագամընտա իթթիխաղ օլունուպ,
մու'ախսէրէն քեաֆֆէի իմիւշերաթօր խա-
նէտանընա մախսուս մագպէրէ թա'եին է-
տիրմիշ, վէ փրէնս Բօտօլֆ մահալը մէզքիւ-
րէ տէֆն օլունանլարըն 113իւնճիւսի պու-
լունմը տըր: Սէրայտան պու քիլիսէյէ գա-
տար օլան հօլա պօլու պօլունճա 'ասքէրլէր
տիրիլմիշ, վէ հէր փէնճէրէտէն 'ալամէթ ի
մաթէմ օլան սիյահ էօրթիւլէր ասըլմը տըր:
Իմիւշերաթօր քիւշիւք քէրիմէսի պէրապէ-
րինճէ օլտըղը հալտէ, ճէնագէ ալալընտա
հաղըր պուլունմը, իմիւշերաթօրիչա, պէօ-
լիւք քէրիմէսի վէ Արչիտիւշէս Սթէֆանի իսէ
Հօֆպուրկ սէրայընտաքի մատուռտա տու'ա
էթմէյէ գալմըշլար տըր: Ազ միւտտէթ սիւ-
րէն րուհանի մէրասիմտէն սօնկրա, թապուլթ
քիլիսէսին ալթընտաքի մախզէնէ էնտիրիլ-
միշ, վէ միւթաւ օլան ալին ու ընսմէլ խի-
լաֆընտա օլարագ իմիւշերաթօր, Արչիտիւք
Գարլ Լուտվիկ վէ օղուլլարըլլէ սա'իւրէրի
մէզքիւր մախզէնէ էնմիշ տիրլէր: Իմիւշերա-
թօր հաղրէթլէրի սօն խայր տու'ատան սօնկ-
րայա գատար քէնտիլին զապթ էտէ պիրմիշ,
վէ կիրթմէք իւզրէ 'ալտէթ էթմիշ իսէ տէ,
հէյէճանը հիսսիյաթընա մաղուպ օլարագ
կէրի կէլմիշ, վէ թապուլթըն հանընտա տիղ
չէօքէրէք պէշ տաղիգէ գատար հէօնկիւր
հէօնկիւր աղաւմը տըր:

Թա'ալալ զաղէթասը վէլի ի 'անտ փրէնս Բօ-
տօլֆըն հաղտըղը պէշ մէքթուպարա տա'իր
թաֆսիլաթ վէրմէքտէ տիր: Փէտէրինէ օլան
մէքթուպընտա միւշարիւնյի քէնտիլէր զարու-
րի կէօրիւնէն 'ամէլտէն տօլայը 'աֆվ թէմէնի
էթմէքտէ, վալիտէսինէ օլան մէքթուպընտա
ինթիհարընըն էսպապը մուճիպէսինէ տա'իր
մուֆասսալ մա'իւլմաթ վէրմէքտէ, փրէնսէս
Սթէֆանիյէ օլան մէքթուպընտա միւշարի-
լէյալա վէտա' իլէ չօնուղընա սօն սէլամընը
կէօնտէրմէքտէ տիր: Ֆրէֆֆէպլա փրէնս
Բօտօլֆըն Ալսթրիա-Ալմանիա իթթիֆաղը

'ալէյիւնտէ օլտըղընա տա'իր շույու' պուլան
թէվաթուրը շէտիտէն թէքզիպլէ տէյօր քի,
«Միւթէվէֆֆա փրէնսին սա'իր ճիւմէսին-
տէն զիյատէ պիրիմէ Ալմանիա արասընտա
ճարի օլան միւշասէպաթը տօսթանէնին
գուլվէթլէնմէսինի թէրվիճ էթմէքտէ 'աղիմ
պիր հիսսէսի օլմուշ տըր: Պու միւշասէ-
պաթը տօսթանէ իքի իմիւշերաթօրըլը իլէ
էվրօփանըն սուլ ու սէլամէթի խայրընա
օլմագ իւզրէ քէսպ ի գուլվէթ էտիպ, իղտ-
լէսի միւշքիլ պիր իթթիֆագ հէյ'էթինէ կիր-
միշ տիր: Փրէնս սիննճէ պէօլիւտիւքնէ Ալ-
մանիա իլէ տօսթըլ ֆիքրինէ տահա գուլ-
վէթլի սուրէթտէ հափընա գալմը տըր:»

Իմիւշերաթօր էնալիյէ խիթապէն պիր պէ-
յաննամէ նէշը էյլէմիշ տիր: Պէյաննամէ,
«Տէրեայը մաթէմէ դարգ օլմըշ օլարագ, ճէ-
նագը Հագգըն էվամիրինէ քէմալը թէվա-
ղու' իլէ պաշ էյէր, վէ թահթը իտարէմտէ
պուլունան ագլամ իլէ պէրապէր. վաղիֆէ ի
հիւքմտարանէմի իֆա էթմէքլիլիմ զըմըն-
տա լաղըմ կէլէն գուլվէթի պանա ինսան
պուլուրմասընը ճէնագը Հագգտան իսթիր-
համ էտէրիմ» սէօղլէրիյէ պաշլամագտ
տըր: Միւշարիւնյի պէօլէ պիր հէվմի մա-
թէմտէ, էնալինին իպրագ էյլէտիքլէրի ա-
սարը մուհագպէթին քէնտիլէ պախշ էյլէ-
միշ օլտըղը թէսէլլիտէն պահպէ, քէնտիսի-
նին, իմիւշերաթօրիչանըն վէ կէլինի թարաֆ-
լարընտան էնալինին մուհագպէթ վէ սատա-
գաթընտան տօլայը պէյանը թէնէքքիւր էթ-
մէքտէ տիր: Իմիւշերաթօր հաղրէթլէրի 'ալի
մէ'մուրիյէթինին ֆարզարընտա թէսէլլի ա-
րաշտըրմագտա օլուպ, փաղար էրթէսի կիւ-
նիւ իմիւշերաթօրիչա իլէ պէրապէր Պուտա-
ֆէլթայա 'աղիմէթլէ, պէօլիւք պիր իղտիհամ
թարաֆընտան աղըլլանմը տըրլար:

Փրէնսէս Սթէֆանի քէնտի ֆիքրինի կէ-
չէն հաֆթա զիւք էթթիյիմիղ, վէ գէվճիլին
թահթը հիմայէսինտէ օլան «Ալսթրիա-Մա-
ճարիսթան տէվէթինին մուսալվէր հիքետ-
յէսի» նամընտաքի էսէրի քէնտի թահթը
հիմայէսինէ ալմագէ իշղալ էթմէքտէ տիր:
Միւթիւնէլիֆ մուհարըրիլէր իլէ էրպապը սէ-
նալի'տէն պէնտլէր ալագ էտիրմէքտէ օլուպ,
էսէր ի մէզքիւր հէմ Ալման հէմ տէ Մաճար
լիսանլարընտա թապ' ու թէմիւր օլունանագ
տըր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Մ. Ֆրօգէ մէպ'ուսան մէճիսինտէ իքի մու-
ղաֆֆէրիյէթէ նա'իլ օլմուշ տըր: Ճիւմ'ա
էրթէսի կիւնիւ մէպ'ուսան մէճիսի միւշար-
իւնյի թէքլիֆի մուճէպինճէ Սէրէ-Բէն «Ս-
բօֆֆէպլա ուսուլը ինթիսապիյէսինին միւ-
ղաքէրէսինին փաղար էրթէսի կիւնիւ', վէ
գանուռըն էսասինին թա'տիլի մէս'էլէսինին
միւղաքէրէսի տէ ֆէնճէնպէ կիւնիւ իճրա
օլունմասընա իթթա ի ըն էյլէմիշ տիր: Փա-
ղար էրթէսի ճէրէյան էտէն միւղաքէրէ խի-
թամընտա մէճիս ի մէպ'ուսան ինթիսապա-
թընըն սանճագ սանճագ ընյ ի խաֆի իճրասը
ուսուլընըն ի'ատէսի հագգընտաքի գանուռ
լաիհասընը 222 ընյէ գարըն 286 ընյ իլէ գա-
պուլ էյլէտի: Էյէր հէյ'էթ ի վիւքէլա գա-
նուռըն էսասինին թա'տիլի մէս'էլէսինտէ տա-
լի 'այնի տէրէճէ մուլաֆֆագիլլէթէ նա'իլ
օլուր իսէ, մէվգիլի իղթիտարտա պագի գա-
լաճագ տըր, զիրա անտէն սօնկրա պիւտճէ
միւղաքէրէսինտէ պիր շէյ զուհուր էթմէքտէ
մէյտանտա հէյ'էթ ի միւշարիւնյիանըն մէվ-
գիլինի թէնիւքէյէ իլգա էտէճէք պիր մէս'էլէ
գալմագ: Բիւլայէթէ նաղարէն, ըն'իս ճիւմ-

հուր Մ. Գարնօ սէրկի ի 'ուսուլիտէն սօնկ-
րայա գատար միւճատէլէ ի սիյասիյէնին
քէսպ ի սիւքիւն էթմէսինէ արգու էթմէք-
տէ, վէ Հիւքիւմէթին տօսթլարը միւտտէթ ի
մէզքիւրէտէ էնալինին հիսսիյաթընը թահիք
էտէճէք պիր շէյն իճրա օլունմասըն, վէ
պինա'էն 'ալէյի ինթիսապաթը ի 'ուսուլիյէ-
նին վաղթըն մու'այլէնի օլան սօն պահարա
թէ'խի օլունմասըն լաղըմ կէլտիլի իտտի'ասըն-
տա պուլունմագտա տըրլար: Պուլանթիսթ-
լէր պուլա ճէվապէն, աղրաղ ու հիսսիյա-
թըն գաթէն 'ալէվլէնմիշ իտիլինի, վէ հիս-
սիյաթըն մէզքիւրէյի, մէմէքէթին ասըլ ար-
զուսընը պէյան էտէն ինթիսապաթը ի 'ուսու-
լիյէտէն պաշգա հիշ պիր շէյ թէսքին էտէ-
մէյէճէյինի, քէզալիք ինթիսապաթ իճրասը
վէ սէրկի ի 'ուսուլիյէնին քիւշատը թարիլի
օլան Մալիս Յտէն էվլէլ լաղըմ կէլիսէն հէնի
պիր Հիւքիւմէթ թէնէքլիլին տահա չօգ վա-
ղըթ օլտըղընը 'իլալէթէն պէյան էթմէքտէ
տիրլէր: Ընյ վէրմէք խուսուսընտաքի գանուռ
լաիհասընըն թաստիգ վէ գապուլ օլունմասը
նէթիճէսինէ կէլինտիքտէ, Պուլանթիսթլէր հէ-
նի թէնէքքիւլ էտէճէք մէպուսան մէճիսինտէ
հէր հալտէ էքսէրիյէթ քէնտի թարաֆլարըն-
տա օլաճաղընտ էմին օլտըղլարընտան, անտէն
տօլայըն հիշ վաղիֆէ էտինմէտիքլէրինի իտտի'ա
էթմէքտէ տիրլէր: Հիւքիւմէթ 'ատիլյէ նա-
ղըրընը թէպալի էթմէքլէ, քէնտի մէվգիլի-
նի թահիք էթմէյէ չալըմըն իսէ տէ, պու
նաղարըն էնէմիլլէթի ճալիպ օլաճագ գատար
պէօլիւք պիր շէյ տէլի տիր:

—Պիր Ֆրանսըղ միրալայը թարաֆընտան
թահթըն գօմանտաքընտա պուլունան ալայա
գրա'աթ օլունմագ իւզրէ նէշը օլունան
պիր թահիրաթըն ի 'ուսուլիյէնին պէյանընճա,
ալայ ճէրրահը Տր. Իւտա Սթրազպուրկտա
էօլմէք իւզրէ օլան վալիտէսինին հալմաղը
հանընա չաղըլմըն իսէ տէ, միւճարիւնյիին
նիյաղ ու ընճալարը, վէ Սթրազպուրկ փօ-
լիս մէ'մուրլարընըն մէ'զուլիյէթ ի ընսմիյէ-
սինէ րաղմէն, Ալմանիա սէֆիլի շի'արը ին-
սանիյէթին խիլաֆընտա օլարագ թալէպ օ-
լունան մէ'զուլիյէթի տիրիլ էյլէմիշ տիր:
Միրալայ «Պու կիպի խուսուսլար միւթէ-
մէտալին պիր մէմէքէթէ հագընըն մի» տէ-
լիս սու'ալ էթմէքտէ, վէ պէյաննամէսինէ,
«Շիմտիքի թահիրաթըն ի 'ուսուլիյէնին հէր պիր
պէօլիւք գրա'աթ օլունմալը տըր: Պէօլիւք-
լէրէ ընյասէթ էտէն մէ'մուրլար, հէր պիր
Ֆրանսըղ 'ասքէրինին Ալմանիայա տօղրու
նէ կիպի պիր հիսսիյաթտա պուլունմասը
լաղըմ կէլտիլինի թէֆիմ պապընտա անը
քէնտի ատէմէրինէ թէֆսիր էթմէլի տիր-
լէր» տէյէրէք խիթամ վէրմիշ տիր: Հար-
պիյէ նաղըրը Մ. Տ. Ֆրէյսինէ մէզքիւր վա-
ղը'այա տա'իր թահիգաթ իճրասընըն էմր
էթմիշ, վէ միւշարիւնյիին պու մու'ամէլէսի-
նի Տէպա թահսին էթմէքտէ պուլունմըն տըր,
զիրա մէզքիւր զագէթանըն պէյանընճա, Ալ-
ման մէ'մուրլարընըն ինսանիյէթէ մուղայիր
հարաքէթտէ պուլունտըղլարընա չիւպհէ հօգ
լալ տէ, պիր միրալայըն թահթըն գօմանտա-
քընտա պուլունան 'ասքէրլէրէ խիթապէն
պիր թահիրաթըն ի 'ուսուլիյէնին նէշը էտէրէք
պու միսիլիւ մէս'էլէլէրտէն պահա էթմէսի-
նէ միւսա'ատէ օլունմամալը տըր: Սա'իր
Ֆրանսըղ զագէթալարը միրալայըն հարաքէ-
թինի զայէթլէ մէտէ էթմէքտէ օլմալարըն-
տան տօլայըն Նէրլ Տէյէ թարաֆընտան թաղ-
պիլ օլունմընլար տըր:

—Ամբիգա հիւքիւմէթի Պէրլինտէ Սա-
մա մէս'էլէսինին տօսթանէ հալ ու թէս-
վիյէսի իչիւն պիր դօնֆէրանս 'ագտ օլուն-

մասընա մուսուլմանները էլ չեն տիր։ Պէր-
լինտէ մուսուլմանները սէֆիւրի խաւածա ու-
տըղընտան, ինքիմալ քիւ եհնի պիր սէֆիւր
թաւիկն էտէճէք օլան րէ"իսի ճիւմուր Հար-
րիսընըն ճիւմուրիյէթ սանտալեասընա օ-
թուրմասընա գատար պիր շէյ իճրա էտիւ-
մէյէճէք տիր։

—Րօմա շէհրինտէ կէշէն հաթիթա ճիւմ'ա
կիւնիւ պիր գարընգըղզ վուգու' պուլմը
տըր։ Ախգ ու ի'թանըն քէսապըղընտան
նաշի պիւնիյէթէ 'ամէլէ իշիւղ գալմըն օլուպ,
միթիւնիլէր 'ագտըլէ, Հիւքիւմէթիւն քէնտի
մէնֆաթիւրը խաթըր իշիւն տէվա'իւր 'ա-
մէլիյաթընա պաշլաթմասընը թալէպ էթմիշ-
լէր տիր։ Նաֆա'տ նաղըրընտան մէ'մուլ էթ-
տիքլէրի գատար միւսա'իտ պիր ճէվապ ալա-
մայարագ, քէնտի րէ"իսիւրիւն իրատ էթ-
տիքլէրի նութգլար վասըթմասընը հիտտէթէ
թանիւք օլուսմընլար, վէ ինքիյաթըն տալ-
րանըպ մաղաղալարընը գաթիւլարընը գա-
փամամըն օլան թիւճճար մաղաղալարընը սօ-
յուպ սօղանա տէճտէթմիշլէր տիր։ Պա'տէ-
հու անլէր փօլիսլէր թարաֆընտան տաղը-
տըլմըն, վէ 163 քիշի հապս ու թէվիք օ-
լուսմըն տըր։ Լաղըմ կէշէն թէտապիր ի ի-
թիյաթիւնի իթթիսաղ էթմէտիւնտէն տօ-
լալը փօլիս միւստիրի մէ'մուրիյէթիւնտէն 'աղ
օլուսմըն, քէնտի քիւսի թէճէմիւլէր
թանիւք մէ'մուլէրիյէթէ ալընմըն, պիր գաշ
պիւն 'ամէլէյի մէշղուլ էտէճէք տա'իւրէլէր
ինչա'աթընա պաշլանմասընա գարար վէրիւ-
միշ օլուպ, Րօմատա պուլուսուպ տա վիւա-
յէթլէրտէն կէշիւն օլան իշիւղ 'ամէլէ կիւ-
րուհը կէրի քէնտի մահալլէրիւնէ կէճտէրի-
լէճէք տիր։

—Հայիթի առասընտա տախիլի մուհարէ-
պէ պէր տէվամ տըր։ 1879տան պէրու իճ-
րա ի րիյասէթ էթմէքտէ պուլուսմըն օլան
ճէն։ Սալմօնըն կէշէն սէնէ 'իսեան վասը-
թասընը մէ'մուրիյէթիւնտէն թարտ օլուսա-
րագ ֆարիսէ կիթիւնի, վէ օրատա վէֆաթ
էթտիլի խաթըրլարտա օլմալը տըր։ Շիմտի-
քի րէ"իս ի ճիւմուր Լէճիթիւմ նամ զաթ ի-
սէ տէ, ճէն։ Հիւփօլիթ տախի րիյասէթ
իտտի'ասընտա պուլուստըղընտան, տախիլի
մուհարէպէ պու իքի ճէնէրալլարըն թարաֆ-
կիւրլէրի արասընտա վուգու' պուլմաղտա տըր։
Յուսիւ 24տէ ճէն։ Լէճիթիւմ Լա Կրանտ
Սալին նամ մահալը թօլիս թուլմագ իւղրէ
քէնտի ճէնք կէմիլէրիւնի կէճտէրտի, վէ է-
հալիտէն նիշէլէրի մաղթուլ եախօտ մէճրուհ
օլուսլար։ Պա'տէհու ճէնք կէմիլէրիւնտէ օ-
լան 'ասաքիւրտէն իւշ եիւղ նէֆէրի մահալը
մէշղըրըն գապթ էթմէք իւղրէ գարայա չըգ-
տըլար, վէ ճէնք կէմիլէրի մուֆարագաթ էյ-
լէտիլէր։ Իքի կիւն սօնկրա, ճէն։ Հիւփօլի-
թիւն շէհրին գուրպիւնտէ փուսուտա օլան
600 նէֆէր առտէմիլէրի, շէհրին իւղրէրիւնէ
հիւճումէ պիրտէն պիրէ անը զապթ էթ-
տիլէր։ Շէհրի մուհարագաթ էտիւնտէն էք-
սէրի մաղթուլ եախօտ մէճրուհ տիւշտիւքտէն
սօնկրա, մապաղիսի սահլէ տօղըն ֆիրար
էյլէտիլէր իսէ տէ, թա'գիպ էտիլիպ քէնտի-
ֆէսի տէ թէլէֆ էտիլիլէր, վէ հիւ պիր է-
սիր ալընմատ։ Պու արատա ճէնք կէմիլէ-
րի սա'իւր պիր շէհրի թօլիս թուլմարագ չօգ
էպիւնիլի խարապ, վէ սէքէնէսիւնտէն պա'ղը-
սընը թէլէֆ էյլէմէքտէ պուլուսմըն տըր։

—Չիւնի Շիւն Բեանկ էյալէթիւնտէ էճնէպի-
լէր 'ալէյիւնտէ պիր շուրիւ վուգու' պուլմը
տըր։ Ինկիւղ գօնսօլուսանէսի իրագ, Ամէ-
րիգա գօնսօլուսանէսի իւղրէրիւնէ հիւճուլ վէ
եաղմա էտիլիւն, վէ քէնտի քէնտի էճնէպիլէր
ֆիրար էթմէյէ մէճպուր օլուսլար տըր։

—Ֆիւլլէնըն պէյանընճա ֆաթիթօր մէք-
թէպիւնտէքի փրօֆէսօրլարտան իքիսի Կի-
լէրէ, եա'նի գուշ պօղան 'իլլէթիւնի միգ-
րօպընը քէնտի էյլէմիլէր օլուպ, ալը իլէ
Կիլլէրէյըն մէն' էթմէյէ պիր վասըթա պուլ-
մագ անճագ վաղթա միւհիթաճ պիր մէս'է-
լէ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէշէն հաթիթա Սիւրթատա պիր հարա-
քէթ ի արդ տահա վուգու' պուլարագ, 50
խանէ իլէ 12 տիւքքիւն վէ պիր համամ եը-
գըլմըն, վէ ճիւլարտա պուլուսան Պօտընու
գատապաւընտա տախի 'ախի կիւնտէ հարա-
քէթ ի արդ սատէմէսի հիսս օլուսմաղլէ է-
հալի գըրա գաշմաղա մէճպուր օլմըն տըր։

—Հաթիթի Իգլիւր վէ Այաթն տէմիր եօ-
լուստա պիր գաղա վուգու'նը խապէր վէր-
մէքտէ տիր։ Պիր մէ'մուրըն վաղիֆէսիլիլի
վասըթմասընը անա տէմիր եօլու խաթթը
իւղրէրիւնտէքի թրէն Էօտէմիշ չիւ'պէսի խաթթ-
թը իւղրէրիւնէ եիւրիւմիւշ, վէ Էօտէմիշտէն
կէլմէքտէ օլան պիր թրէնէ չարիւլմըն տըր։
Իքի մաքիւնալար փէք զէտէլէնտիքլէրի կիւ-
պի, իքի տէմիր եօլու 'արապաւը տախի
փարէ փարէ օլմըն, ֆաղաթ համա օլուսու
նուֆուսճա թէլէֆաթ վուգու' պուլմաւըն
տըր։

—Իգլիւր գաղէթալարընըն պէյանընճա,
Պէրկամատա քէօլլիւնի պիրի թարաւսընը
գաղարքէն պէյաղ մէրմէրտէն պէօլիւք պիր
թապուլթ պուլմըն, վէ թապուլթ ը մէքքիւր
հիւքիւմէթ մէ'մուրլարը հաղըր օլուրը հալ-
տէ ալըլմըն տըր։ Քէմիլէրտէն պաշգա ա-
նըն իշիւնտէ պիր թագըմ ալթուս, ինճու, վէ
զիւղընթէթ թաշլարտան 'իպարէթ թէլէրիւնթ
վէ սա'իւր շայան ը տիգղաթ նէնէլէր պու-
լուսմըն տըր։

—Ախիւրէն Գաթիթմուսի վիլայէթիւնտէ
քէնտի օլուսան քէօմիւր մա'տէնիւնի իլէթ-
մէք իմթիյաղը պա իրատէ ի Սէնիլէ Բա'իֆ
Մէհմէտ Մագհար իլէ սա'իւր տէօրթ քիւմէ-
լէրէ ի'թա օլուսմըն տըր։ Միւստէթ ի իւ-
թիյաղ 99 սէնէ տիր։

—Իգլիւրէ 50 վարը պարուլթ հալի օ-
լուպ, Սուսամատասընա կիթմէքտէ օլան
պիր եօլուսանի եէլէն կէմիսի թուլթուլմը
տըր։ Կէմիսի գաթիլման վէ թա'իֆէսի թահ-
թ ը թէվիքէն ալընմընլար տըր։

—Չըգան Դեկտեմբեր այը զարֆընտա
Տէր ի սա'ատէթտէ 510 նուֆուս էքքէք վէ-
ֆիյաթ օլմըն տըր քի, 297տի Իսլամ, 202տի
Խրիսթիյան վէ 11ի Մուսէվի տիր։ 460 նու-
ֆուս գատըն վէֆիյաթ օլմըն տըր քի, 302տի
Իսլամ, 147տի Խրիսթիյան վէ 11ի Մուսէվի
տիր։

—Իգլիւրէ թէհարիյաթ իճրաւը իլիւն
կէճտէրիլէն 2օօրօս փաշանըն պէյանընճա,
եէտի սյուսան պէրու օլ հալալիլիւն մուլթէ-
լիֆ թարաֆլարընտա հայլանթ խաթթալը-
ղը հիւքիւնիւն իճրա էթմէքտէ տիր։ Միւ-
շարիլէյի Իգլիւր տէմիր եօլու խաթթընըն
Հէրէքէ նամ մահալընտա պիր գարանթիւնա
թէ'սիւնի թալմիլէ էթմէքտէ տիր։

—Հալա Էրզրում, Տիյարպէքիր, Մարտին
վէ իլէրի թարաֆլարըն սա'իւր մահալլէրիւնտէ
գըն հալալարըն քէմալ ը չիտտէթլէ քէնտիլէ-
րին հիւքիւնիւն իճրա էթմէքտէ տիրլէր։

—Մ. Տը Կնայսթ Հիւքիւմէթ ի Սէնիլէ ա-
վօղաթլարը իլէ Պարօն Հիւրիւն ալօղաթլա-
րընա քէնտի հիւքիւմ ու րէյիլի պէյան էթմէ-
յէ հաղըր օլուրընտան, արթըք քէնտիլէրին
Պէրլիւնտէ գալմալարընա հաճէթ օլմատըղընը,

վէ պիր սուրէթի Տէվլէթ ի 'Ալիյէ սէֆիւրի-
նէ 'արդ էտիլմէք, տիկէրի տէ ֆարիստէ մու-
զիւ Պարօն Հիւրիւն կէճտէրիլմէք իւղրէ, մա-
հը հալըն 25իւնտէ քէնտի հիւքիւմ ու րէյիլի
հալի վարագանըն հաղըր օլաճաղընը խապէր
վէրմիշ տիր։

—Մ. Գաթիթա Նաֆի'ա նաղըրընա Ասիա
տէմիր եօլու գուլմիւնտասընըն գըլմէթ ի ի-
թիպարիյէսի 45,000,000 ֆրանկ օլան էսհամը-
նըն քէնտի սաթընլալընմըն իտիլիյի, վէ
սէնիլէրի սաթըն ալանալար միգտարը մէքքիւ-
րէնիւն եիւզտէ օնուսըն թէ'տիլէ էթտիլէրի-
նի միւշիւր պիր նամէ 'արդ ու թէպիւմ էյլէմիշ
տիր։ Լէվա'ն Հէրալըն պէյանընճա, մէքքիւր
հիսսէլէրին քէնտի ֆէսի Տօյլէ պանդասը վէ
սա'իւր Ալման պանդալարը վէ պիր գաշ Ալ-
մանիւրը մէշհուր գաթիլար թարաֆընտան
իլթիւրա օլուսմըն տըր։ Հայտար փաշա վէ
Իգլիւր տէմիր եօլուսան պէտէլ թէ'տիլէ օլու-
նաճագ 6,000,000 ֆրանկտան 4,500,000ը հա-
լա թէ'տիլէ օլուսմըն, վէ Մ. Կէլլէնիլի Իգլիւր
գուրպիւնտէ վաղը' տէմիր եօլու խաթթընըն
պիր գըսմընըն ինչասընա պէտէլ 1,500,000
ֆրանկ աղլէ թալէպ, վէ թալէպի նաղարը
մէքքիւր միգտարընտա աղլէ հաճ էթտիր-
մէյէ սէլա'իլէթ իսթիհսալ էթտիլիւնտէն, մա
պաղի 1,500,000 ֆրանկըն թէ'տիլէսի թէ'-
սիլ օլուսմըն տըր։ Պու թալէպ լաղըմ կէ-
լէն րէսմի մու'ամէլաթա թէվիֆիլ ի հարա-
քէթ խուսուսընտա Մ. Կէլլէնիլի ինճալը սէ-
պէպիլէ թիւճարէթ մահքէմէսի թարաֆըն-
տան րէտա օլուստըղընտան, մէքքիւր 1,500,
000 ֆրանկ տախի խաղիւնէ ճէլիլէ սանտը-
ղընա կիրէճէք տիր։

—Սօֆիանըն րէսմի գաղէթասըն տէմիր
եօլարընըն վարան վէ Պուրկաղ լիմանլարը-
նըն ինչասըն շէրա'իթիւնի հալի գանուսըն նէշը
էյլէմիշ տիր։ Պուշլարըն ինչասընը պիւղ գաթ
Հիւքիւմէթ տէր 'էօնտէ էթմիւշ տիր։ Պու
մաղաթալէ Հիւքիւմէթէ, 11 միւհուր Եամպօ-
լու—Պուրկաղ տէմիր եօլու խաթթըն, 75 միւ-
հու տիկէր տէմիր եօլու խաթթըն, վէ 61/2
միւհուր իքի լիմանա մախուս օլմաղ իւղրէ
921/2 միւհուր ֆրանկըն պիր իսթիլարագ 'ագ-
տընա մէ'գուսիլէթ վէրիլմիշ տիր։ Տահա ու-
ղուս օլաճագ տէմիր եօլու խաթթըն Րուս-
ճուգ վէ վարան շըմէնտըքէր խաթթըն իւ-
ղրէրիւնտէ վաղը' Գաթիթան նամ մահալտէն
իսթիլտա իլէ, Շուսիւ, Թըրնօլա, Սիւլի, Լօվաթ
(Լօֆա), Փիլիւս վէ Սօֆիանտան կէշէրէք
Կիւսթէնտիլէ գատար իմթիլտա տէնէք տիր։
Պու եօլար իքմալ էտիլտիքտէ Եամպօլուսան
Սիլիւսայա պիր չիւ'պէ խաթթըն ինչա օլու-
նաճագ տըր։ Գանուսըն թարաֆի ու պէյա-
նընճա, էմիր ի ինչա եա օրտուսըն, վէ տէմիր
եօլուսըն կէշտիլ շէհրէր էհալիլէրիւն չալըն-
մասընը օլան ինչիսար վասըթմասընը եա տա
մուղալլէ վասըթմասընը իճրա օլուսնաճագ,
վէ հէր իքի հալ ու քէֆիլիլթտէ տախի տէ-
միր եօլու Հիւքիւմէթիւն գապթ ու իտարէսի
թանթընտա օլաճագ տըր։

Փետր. 14 թարիլիլի ֆարիստէն վարիտ
օլան պիր թէլէկրոֆանալէ նաղարէն, 'իտ-
նուսըն էսապիւնի թա'տիլիլէ տա'իւր հիւքիւ-
մէթ լախիսանըն միւստէթիլ զայր ի մու'այէ-
նէ թէ'տիլի իլիւն մէպիւսան մէճիւսիւնի
րէյ վէրմէսի իւղրէրիւն, Մ. Ֆիւղէ գապիւնէսի
իսթիլֆա էյլէմիշ տիր։ Բէ'իս ի ճիւմուր Ա-
յան վէ Մէպիւսան մէճիւսիլէրի րէ'իսլէրիլէ
կէօրիւշմիւշ իսէ տէ, չիմտիլէ գատար հիւ քիւ-
սէ եէնի պիր գապիւնէ թէլէքիլիլ տէր 'էօն-
տէ էյլէմիւշ տիր։

Ա.Գ.ՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ			
Փետրվար 4/16, 1889			
Էս. ու. [գուլ. քէսմըն] 17	9	Բ. Տ. Եօլմէհմ. 48	50
Թասֆիլէ ի Տիւյ. Գայմ. 9 20 Իսթիլար. Տախ. 42 10			
Ա.Գ.ՉԷ ՖԻՅԱԹԸ, Էրս 0 մ. 100 զընտան			
Մէճիւսիլէ	108 26	Փօլ	94 40
Մէթալիք	102 20	Նաֆօլէօն	88 4
Պէշիլէ	103 30	Գըրիւն	54 13
Ալթըլէք	103 30	Լիւրա ինկիւղ	444 4
Մանէթ գաթիլէ 8 52			

ԻՍԹԱՆՊՈԼԻՍ
Ա. ՅԱՊԱՐ ՊՅՈՒՏԱՆ ՄԱՓՊԱՆԱՐԵՏԱ ՔԱՊ՝ ՕԼՈՒՍԵՐԷ ՏԳՐ
Ֆիւնանսընտա Եօգուշը Ամիրպալա խալի